

**Broedvogels van Lepelaarplassen,
Stichtse Putten, Priembos,
Greppelveld, Heggenlandschap,
Wildwallen, 't Zand A72 en
Strook A6 in 2016**

Willem van Manen

Sovon-rapport 2017/08

Broedvogels van Lepelaarlassen, Stichtse Putten, Priembos, Greppelveld, Heggenlandschap, Wildwallen, 't Zand A72 en Strook A6 in 2016

Willem van Manen

Sovon-rapport 2017/08
Dit rapport is samengesteld
in opdracht van
Het Flevo-landschap

Natuur dichtbij
HETFLEVO
LANDSCHAP

Colofon

© Sovon Vogelonderzoek Nederland 2017

ISSN 1382-6255

Dit rapport is samengesteld in opdracht van Stichting Het Flevo-landschap.

Wijze van citeren: van Manen W. 2017. Broedvogels van Lepelaarplassen, Stichtse Putten, Priembos, Greppelveld, Heggenlandschap, Wildwallen, 't Zand A72 en Strook A6 in 2016. Sovon-rapport 2017/08 . Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Foto's: Willem van Manen

Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt d.m.v. druk, fotokopie, microfilm, of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Sovon en/of opdrachtgever.

Broedvogels van Lepelaarlassen, Stichtse Putten, Priembos, Greppelveld, Heggenlandschap, Wildwallen, 't Zand A72 en Strook A6 in 2016

Willem van Manen

Sovon-rapport 2017/08
Dit rapport is samengesteld
in opdracht van
Het Flevo-landschap

Natuur dichtbij
HET FLEVO
LANDSCHAP

Colofon

© Sovon Vogelonderzoek Nederland 2017

ISSN 1382-6255

Dit rapport is samengesteld in opdracht van Stichting Het Flevo-landschap.

Wijze van citeren: van Manen W. 2017. Broedvogels van Lepelaarplassen, Stichtse Putten, Priembos, Greppelveld, Heggenlandschap, Wildwallen, 't Zand A72 en Strook A6 in 2016. Sovon-rapport 2017/08 . Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Foto's: Willem van Manen

Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt d.m.v. druk, fotokopie, microfilm, of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Sovon en/of opdrachtgever.

Inhoud

1. Inleiding.....	2
2. Gebiedsbeschrijving.....	3
3. Werkwijze en omstandigheden in 2016.....	8
3.1. Veldwerk.....	8
3.2. Interpretatie.....	10
3.3. Weersomstandigheden	10
4. Resultaten.....	11
4.1. Soorten en aantallen	11
4.2. Vergelijking met eerdere karteringen	14
4.2.1. Lepelaarplassen.....	14
4.2.2. Priembos	19
4.2.3. Stichtse Putten	19
4.2.4. 't Zand A72	20
4.2.5. Heggenlandschap	21
4.2.6. Wildwallen	22
4.2.7. Greppelveld	23
4.3. Soortbesprekingen	24
5. Evaluatie	32
6. Literatuur	33

1. Inleiding

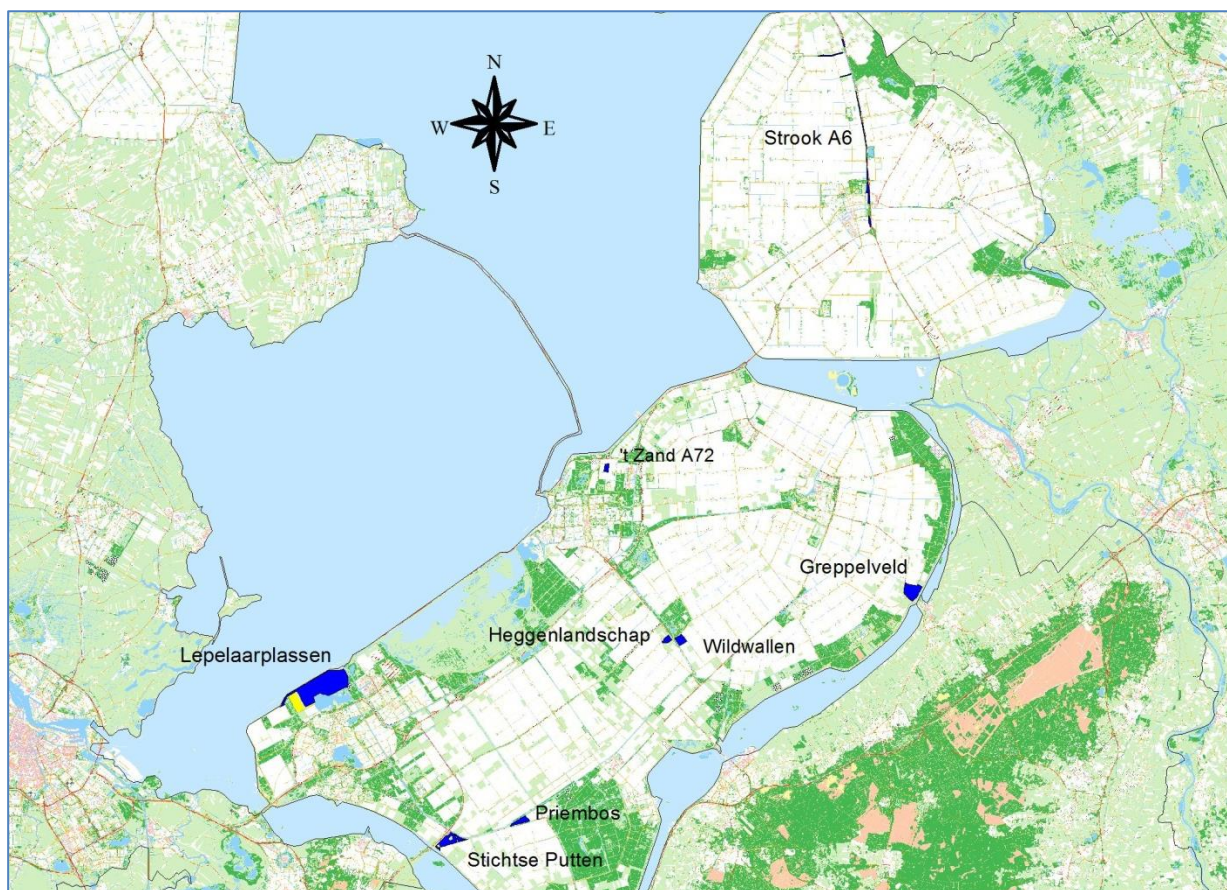
In het voorjaar van 2016 zijn enkele terreinen van Het Flevo-landschap (891 ha) geïnventariseerd op broedvogels. Het ging om de Lepelaarplassen (514,0 ha), Stichtse Putten (87,2 ha) en Priembos (38,4 ha) in Zuidelijk Flevoland, 't Zand A72 (17,1 ha), Heggenlandschap (22,8 ha), Wildwallen (37,7 ha) en Greppelveld (104,7 ha) in Oostelijk Flevoland en de Strook A6 (69,3 ha) in de Noordoostpolder. Sovon Vogelonderzoek Nederland voerde de inventarisatie uit in opdracht van Het Flevo-landschap. De inventarisaties hebben ten doel de betekenis van de gebieden of delen daarvan voor broedvogels vast te stellen en daarmee beheer beter te kunnen evalueren. Het basismateriaal van de inventarisatie is opgeslagen op het Sovon-bureau te Nijmegen. Digitale bestanden van de waarnemingen zijn terug te vinden in de archieven van Sovon en Het Flevo-landschap. Lukas van Lier begeleidde de klus vanuit Het Flevoland en wordt bedankt voor hulp in het veld en bij de totstandkoming van het rapport. Mervyn Roos gaf de vanuit het vliegtuig getelde aantallen kolonievogels door. Symen Deuzeman becommentarieerde het concept in een eerder stadium en Matthijs Smaal vergezelde mij op de laatste velddag. Jacques van der Ploeg zocht en controleerde de nesten van roofvogels langs de A6.

Legsel Fuut, Middelste Plas Lepelaarplassen, 9 juni 2016.

2. Gebiedsbeschrijving

De ligging van de onderzochte gebieden (tezamen 891 ha) is weergegeven in Figuur 1.

Figuur 1. Ligging van Lepelaarplassen (514,0 ha), Stichtse Putten (87,2 ha) en Priembos (38,4 ha) 't Zand (17,1 ha), Heggenlandschap (22,8 ha), Wildwallen (37,7 ha), Greppelveld (104,7 ha) en de Strook A6 (69,3 ha).

Lepelaarplassen (514,0 ha)

Dit natuurgebied is ontstaan na het droogvallen van Zuidelijk Flevoland in 1968, op en rond drie grotendeels met klei dichtgeslibde en opgevlude zandwinputten. Nu is het een goed ontwikkeld kleimoeras. De zuidwestelijke helft kent drie plassen, die bijna volledig zijn omzoomd met spontaan opgeslagen wilgenbos, dat inmiddels allerlei stadia van verval kent, met veel dood hout. In het voorjaar van 2016 stond het water hier op veel plekken kniediep en in juni was het maar mondjesmaat gezakt. Vanwege de nattigheid kent het bos een schaarse ondergroei van brandnetel en op de drogere plekken groeit braam. Rond de plassen staat stevig waterriet en in de plassen bevinden zich enkele eilandjes, waarvan enkele kaal zijn en andere begroeid met voornamelijk vlier.

Verder naar het westen en zuiden staat meer riet. Een deel daarvan is tamelijk droog en doorspekt met vlier en braam, maar door de aanleg van een dam dwars door het gebied, die voltooid werd in het voorjaar van 2016 is de waterstand ten westen van de dam flink gestegen, waardoor het riet daar nu in het water staat en vlierstruweel en braam op grote schaal afsterft. Langs de westrand van het vernatte deel is 2008-11 een plas gegraven. De grond daaruit is ernaast opgeslagen in een verhoogd depot, waarop wilgenbos opslaat.

Nog verder naar het zuidwesten gaand, liggen de Natte Graslanden. Hier wordt de waterstand bewust hoog gehouden. In het voorjaar van 2016 stonden grote delen lange tijd onder water en werd pas laat in het voorjaar vee ingeschaard. Geleidelijk is een soortenrijke vegetatie ontstaan met onder andere rode ogentroost, pinksterbloem, goudknopje, duizend guldenkruid, moeraszuring en grote waterweegbree. Het gebied is doornsneden met vele geulen en dwarsgeulen, die het grootste deel van het jaar waterhoudend zijn. De natte graslanden zijn aan drie zijden omgeven door een brede ringvaart en aan twee zijden door een grondwal, waarin diverse vogelkijkhutten zijn ingebouwd.

Ten noordwesten van de Natte Graslanden ligt een lange strook riet tussen de Oostvaardersdijk (een dijk met tweebaansweg, die langs de hele noordoostzijde van het gebied loopt) en een nieuwbouwwijk van Almere. In de strook wisselen rietveldjes, struweel van vlier en braam en delen met open water elkaar af.

Een groot deel van de Lepelaarsplassen is niet toegankelijk voor publiek. Rond het gebied lopen wanden- en fietspaden (en de Oostvaardersdijk), maar slechts één insteek van een paar honderd meter naar de vogelkijkhut aan de Grote Plas, is werkelijk begaanbaar en vrij toegankelijk.

Links de kwelplas met bloeiende moerasandijvie, met op de achtergrond bij het wilgenstruweel een van de broedplaatsen van Bruine Kiekendief en Roerdomp, 6 juni 2016. De kolonie Grote Zilverreigers zit iets verder naar rechts. Rechts de slenk die het vernatte deel aan de rechterkant begrenst, 12 april 2016.

Omgevallen wilg in het moerasbos van de Lepelaarplassen, van de bast ontdaan door Bevers, 23 maart 2016.

Aalscholvernesten langs de noordrand van de Kleine Plas, 17 maart 2016.

Stichtse Putten (87,2 ha)

Tijdens de aanleg van de A27 was een deel van de Stichtse Putten in gebruik als zanddepot. Nu is het een natuurgebied met ondiepe plassen en moeras, deels begrensd door bos. De bossen zijn met uitzondering van enkele percelen in de uithoeken, aangeplant met es en populier. De aanplant dateert van 1992 en is dus vrij jong. De percelen zijn van elkaar gescheiden door watergangen en paden. Belangrijke elementen zijn een grote plas, die langs het talud van de snelweg ligt en daarvan is gescheiden door een strook ruigte met hier en daar wilgen. De plas is omzoomd door waterriet en bevat één met bomen en twee met struweel begroeide eilandjes. Midden in het gebied ligt een grasveld dat in gebruik is als vliegveld voor modelvliegtuigen. Ten oosten van dit vliegveldje ligt een min of meer vierkante rietput, met in het midden wat open water, dat vanaf de randen nauwelijks zichtbaar is. De oostpunt bestaat uit wilgenbos, vlierstruweel en ruigte met riet, brandnetel en braam. Afgezien van de gebruikers van het modelvliegveld, wordt het gebied nauwelijks bezocht door mensen.

Priembos (38,4 ha)

Het jonge Priembos is aangeplant vanaf 1994 en ligt langs de Hoge Vaart. Het vormt een verbinding tussen de Stichtse Putten en het Horsterwold. Vooral vanuit de lucht is goed te zien dat aan het bos een bijzonder ontwerp ten grondslag ligt: centraal staat een groot cirkelvormig bosvak. Het Priembos bestaat vooral uit populier, es, esdoorn, eik en beuk.

Doordat het is ingesloten door een autoweg en de Hoge Vaart en de enige toegangsweg de oprit vormt van een enorme caravanstalling, komen er hoegenaamd geen mensen in het Priembos.

Links: De meeste zichtlijnen in de Stichtse Putten eindigen bij een windmolen, 18 mei 2016. Rechts breed deel van jaarlijks gemaaid pad in het Priembos met aan de rechterkant perceel essen met essentaksterfte, 17 mei 2016.

't Zand A72 (17,1 ha)

Dit kleine natuurgebied is een voormalig zanddepot met een grote natuurlijke variatie, ontstaan door hoogteverschillen, wisselende waterstanden en kalkrijke grond. 't Zand A72 bestaat uit bloemrijk grasland en bos van wilg. De enkele poelen in het gebied zijn vrijwel dichtgegroeid en er is veel dichte struweel van riet, brandnetel vlier en braam. Door het gebied slingert een pad, dat zo nu en dan wordt gebruikt.

Heggenlandschap (22,8 ha)

In het rijk geschakeerde Heggenlandschap, aangelegd in 1971, staan allerlei soorten heggen en hagen. Deze beplantingen bestaan uit diverse struiksoorten, hebben verschillende breedtes en zijn aangelegd op een voormalig zanddepot. Tussen de heggen en hagen liggen extensief begraasde weiden met poelen en boomgroepen. In het Heggenlandschap zijn vooral eenstijlige meidoorn, sleedoorn, wegedoorn, Spaanse aak, kornoelje, hazelaar, liguster en hondсроос geplant. Andere soorten, zoals zoete kers, vogelkers, mispel en wilde appel, komen in enkele heggen in kleine aantallen voor. De graslanden worden sinds de aanleg jaarrond begraasd met paarden. Het gebied is niet toegankelijk voor bezoekers.

In het Heggenlandschap heerst een delicaat begrazingsevenwicht, beide 11 april 2016.

Wildwallen (37,7 ha)

Het gebied is aangelegd in 1971 met allerlei soorten boomsingels en houtwallen, afgewisseld met kleinschalig grasland en enkele bosjes. De meest voorkomende boom- en struiksoorten in de Wildwallen zijn zomereik, zwarte els, hazelaar, Spaanse aak, vuilboom, es en haagbeuk. Ook zijn er klimplanten als hop en kamperfoelie geplant. In 1998 is vanaf de Larservaart een inham het gebied in gemaakt. In 2009 is deze doorgetrokken tot de tocht aan de andere kant, met twee poelen en

vistrappen. Het grasland werd aanvankelijk gehooïd, maar wordt sinds 2009 begraasd met paarden en koeien.

Greppelveld (104,7 ha)

Het Greppelveld ontstond na het droogvallen van Oostelijk Flevoland in 1957 als vanzelf op de natte kwelzone aan de voet van de dijk. Voor een betere ontwatering werd het intensief begreppeld en met gras ingezaaid. Dankzij het extensieve gebruik, de variatie in hoogteligging en de sterke kwel ontstond een kruidenrijk grasland dat zeer aantrekkelijk bleek voor weidevogels. Vanwege teruglopende aantallen weidevogels werd het gebied in 2000 uitgebreid met de akkers ten westen van de Stobbenweg. Later zijn er poelen aangelegd en is de plas rond het Havenhoofd vergroot. In het noorden wordt het gebied begrensd door een fietspad met een rand struweel. Het gebied is toegankelijk via het Havenhoofd, de Stobbenweg en enkele fietspaden

Links de karakteristieke begreppeling in het Greppelveld met op de achtergrond het havenhoofdmonument. Rechts de poelen, beide 19 april 2016.

Strook A6 (69,3 ha)

Dit gebied betreft enkele stroken bos, ingeklemd tussen de A6 en de Leemstervaart. Het betreft stroken van die op zijn breedst 200 m meten, maar veelal smaller zijn, hier en daar niet meer dan enkele tientallen meters. In het noorden liggen enkele stroken dwars op de A6 en de vaart. De bosstroken zijn tamelijk jong, met boomsoorten als es, zomereik en beuk, met ondergroei van brandnetel, braam en sleedoorn. Ter hoogte van Emmeloord groeit hier en daar bijna bodembedekkend speenkruid onder de essen en later in het jaar verrassende hoeveelheden grote keverorchis. De delen in het zuiden, bij Emmeloord, zijn toegankelijk via een fietspad langs de bosstroken. De rest via de vaart en de stroken dwars op de A6 via een pad.

Beplanting A6 leverde prachtige bosbeelden op met speenkruid (links), maar de permanente nabijheid van de vierbaansweg is overheersend, beide 11 april 2016.

3. Werkwijze en omstandigheden in 2016

Bij het verzamelen van broedvogelgegevens in terreinen van Het Flevo-landschap zijn de volgende aspecten van belang:

- verspreiding en aantal territoria van de broedvogelsoorten
- aantalsontwikkeling van de broedvogelsoorten
- relatie tussen het beheer en broedvogels

3.1. Veldwerk

In grote lijnen is de uitgebreide territoriumkartering toegepast, zoals beschreven in Van Dijk & Boele 2011. Bij de kartering lag de nadruk op de soorten van de SNL-lijst, plus aanvullende soorten van BMP-B. In alle terreinen werden vijf inventarisatieronden uitgevoerd in de periode maart-juli (Tabel 1), aangevuld met 1-2 rondes in de ochtend-of avondschemer, met uitzondering van de beplanting langs de A6, waar geen schemerbezoeken zijn gebracht.

In totaal is 150 uur besteed aan veldwerk, wat neerkomt op 10.1 minuten per hectare (Lepelaarplassen 10.1, Stichtse Putten 11.1, Priembos 10.7, Greppelveld 4.3, Heggenlandschap/Wildwallen 7.6, 't Zand 15.5 en Beplantingen A6 18.6 minuten/ha). De meeste veldbezoeken begonnen rond zonsopgang en duurden tot in de middag. De af te leggen route (te voet of per fiets) werd aangepast aan de terreingesteldheid.

Territoria werden voornamelijk vastgesteld aan de hand van zingende of baltsende vogels. In geval van zeldzame soorten en soorten met een grote, overlappende territoria of leefgebieden, werd geprobeerd een zo hoog mogelijke (nestindicatieve) broedcode te verzamelen en de nestplaats zo nauwkeurig mogelijk te lokaliseren. Dit om te voorkomen dat niet-broedvogels werden meegeteld en om over- of ondertelling van moeilijk karteerbare soorten te voorkomen. Tijdens de inventarisatie lag de focus op het verzamelen van uitsluitende waarnemingen, dat wil zeggen waarnemingen van tegelijkertijd zingende of baltsende individuen.

De globale route in de Lepelaarplassen, waarlangs is geïnventariseerd, is weergegeven in Figuur 2. Tot en met mei werden veelvuldig insteken gemaakt in riet en ruigte, maar daarna was dat vanwege de dichte vegetatie volstrekt onmogelijk geworden. In het vernatte deel konden aanvankelijk vanaf de zuidkant insteken worden gemaakt, tot aan de dubbele dwarssloot met het langgerekte wilgenbos, maar het deel ten noorden van deze dwarsslotten was ontoegankelijk. Dit deel bestaat uit nat riet met stervend vlierstruweel. Afgezien van enkele winterkoningen en fitissen zaten hier echter nauwelijks vogels en de vogels die er zaten, leken zich te concentreren langs de dijk. Uiteraard zullen hierdoor dus territoria zijn gemist, maar geen grote aantallen.

Door het wilgenbos in het noordoosten van het gebied loopt vrij dicht langs de rand een nauwelijks terug te vinden pad. Voor de rest werd gedurende de eerste vier rondes het bos geheel doorkruist, veelaf gebruik makend van een GPS. Van de drie plassen in het wilgenbos kon de grote plas vanuit twee vogelkijkhutten (één gesloten voor publiek) worden geteld. De middelste is geteld via enkele insteken, maar tijdens de vierde en vijfde ronde ook met behulp van een aluminium kano. De kleine plas is enkele malen geteld door observatie vanuit een boom aan de rand.

Het slechte zicht op veel van de wateren in de Lepelaarplassen kan niet anders dan drukkend hebben gewerkt op de aantallen watervogels. Met name Meerkoet en Wilde Eend zijn waarschijnlijk gemist, deels vanwege de interpretatiecriteria die voor deze soorten gelden (zie soortkaarten). Kolonievogels zijn voor zover mogelijk geteld, maar gegevens zijn aangevuld met vliegtuigtellingen door Mervyn Roos. Grauwe Ganzen zijn alleen gekarteerd langs de randen van het gebied, de nesten in het natte deel zijn eveneens geteld vanuit het vliegtuig.

In de Stichtse Putten was hier en daar sprake van geluidoverlast door verkeer. De behoorlijk rijke strook tussen snelweg en zandgat is gedurende de eerste vier rondes doorkruist, maar al bij de vierde ronde was het hier en daar bijna onmogelijk je door de vegetatie van brandnetel, kleefkruid en riet te banen.

De stroken langs de A6 waren nauwelijks te tellen vanwege het enorme verkeerslawaai van de vierbaansweg, die vrijwel overal op minder dan 100 m afstand lag. Delen van het gebied konden alleen worden gekarteerd vanuit de berm van de snelweg, wat geen pretje was. Andere delen konden worden geïnventariseerd vanaf de overkant van de Leemstervaart.

In de overige gebieden waren er geen noemenswaardige factoren die de resultaten kunnen hebben beïnvloed.

Figuur 2. Globale inventarisatieroute in het moerasgedeelte van de Lepelaarplassen.

Tabel 1. Bezoektijden in de onderzoeksgebieden.

Gebied	Datum	Begin	Eind	Gebied	Datum	Begin	Eind
Lepelaarplassen	17-3	14:30	16:35	t Zand A72	17-3	13:05	14:00
Lepelaarplassen	23-3	5:50	16:10	t Zand A72	10-4	8:05	8:45
Lepelaarplassen	12-4	5:50	16:00	t Zand A72	17-5	5:30	6:20
Lepelaarplassen	13-4	7:30	13:00	t Zand A72	3-6	4:20	5:30
Lepelaarplassen	11-5	4:25	16:30	t Zand A72	23-6	10:10	10:50
Lepelaarplassen	17-5	6:00	13:55	t Zand A72	25-6	23:10	23:25
Lepelaarplassen	6-6	3:50	15:10	Greppelveld	3-4	10:55	12:10
Lepelaarplassen	9-6	3:25	14:20	Greppelveld	19-4	10:25	12:00
Lepelaarplassen	23-6	9:00	12:00	Greppelveld	17-5	4:45	5:05
Lepelaarplassen	25-6	10:00	22:45	Greppelveld	18-5	9:50	11:15
Stichtse Putten	17-3	6:50	9:45	Greppelveld	3-6	14:10	15:35
Stichtse Putten	14-4	13:20	16:00	Greppelveld	3-6	3:15	3:30
Stichtse Putten	18-5	4:00	7:35	Greppelveld	22-6	9:20	10:30
Stichtse Putten	3-6	9:10	13:40	Heggenlandchap/Wildwallen	17-3	11:25	12:30
Stichtse Putten	13-6	2:25	3:00	Heggenlandchap/Wildwallen	11-4	6:15	7:45
Stichtse Putten	23-6	7:55	9:45	Heggenlandchap/Wildwallen	18-5	8:00	9:25
Priembos	17-3	10:10	11:05	Heggenlandchap/Wildwallen	18-5	2:45	3:10
Priembos	13-4	5:50	7:00	Heggenlandchap/Wildwallen	3-6	5:45	7:20
Priembos	17-5	14:30	16:00	Heggenlandchap/Wildwallen	3-6	3:50	4:10
Priembos	18-5	3:30	3:50	Heggenlandchap/Wildwallen	13-6	6:25	7:45
Priembos	3-6	7:35	9:00	Beplanting A6	18-3	9:20	13:40
Priembos	23-6	6:10	7:40	Beplanting A6	10-4	9:10	14:20
				Beplanting A6	13-5	7:10	11:30
				Beplanting A6	31-5	5:25	11:00
				Beplanting A6	23-6	11:45	13:45

3.2. Interpretatie

In het veld werden de waarnemingen, voorzien van broedcode, ingetekend op veldkaarten. Later werden deze gedigitaliseerd en ingevoerd in het autoclusterprogramma van Sovon. Clustering van waarnemingen tot territoria gebeurde op basis van de criteria zoals beschreven in van Dijk & Boele (2011), maar met een lichte aanpassing vanwege het geringe aantal bezoeken (5 in plaats van 8). Nestvondsten of nestindicatieve waarnemingen telden in alle gevallen mee. De stippen op de verspreidingskaarten zijn de locaties van waarnemingen met de hoogste broedcode of anders de laatste meetellende waarneming binnen de geïnterpreteerde territoria.

3.3. Weersomstandigheden

Het weer is van invloed op de activiteit van vogels en daardoor op de doelmatigheid van het inventariseren. Harde wind, neerslag en lage temperaturen zijn belemmerende factoren. Tabel 2 geeft een globale indruk van de omstandigheden gedurende het broedseizoen 2016. Tijdens de bezoeken waren de weersomstandigheden overwegend gunstig. Met name in april zijn soms bezoeken gestaakt vanwege slecht weer. Voor veel soorten moet de lage temperatuur soms een temperende invloed hebben gehad op de zang.

Tabel 2. Enkele weersvariabelen (gemiddelde temperatuur, dagelijks aantal zonuren en duur neerslag) in de periode maart-juni 2016, op basis van gegevens van het KNMI, station De Bilt. Ref staat voor langjarig gemiddelde (1981-2010).

Maand	Temperatuur (°C)		Zonuren		Neerslag (mm)	
	2016	Ref	2016	Ref	2016	Ref
Maart	5,4	6,2	148	125	54	68
April	8,7	9,2	195	178	62	44
Mei	14,5	13,1	232	213	54	61
Juni	16,8	15,6	163	201	118	68

Tussen de worstelingen door het bijna onmogelijk begaanbare moeras van de Lepelaarplassen was het intermezzo in een kano bij de Middelste Plas een ware verademing, 9 juni 2016.

4. Resultaten

4.1. Soorten en aantallen

In totaal zijn 88 soorten broedvogels vastgesteld in de gebieden samen (Tabel 3). Winterkoning, Roodborst, Merel, Tjiftjaf, Fitis, Koolmees en Pimpelmees waren wel aanwezig, maar zijn niet gekarteerd. In totaal komen 23 soorten voor op de Rode Lijst (Van Beusekom et al. 2005), waarbij 10 zijn aangemerkt als gevoelig, 11 als kwetsbaar en 2 als bedreigd. Dichtheden per soort per gebied staan in Tabel 4.

Tabel 3. Aantallen broedvogels per gebied in 2016. +=aangetroffen, RL=Rode Lijst-status, GE=gevoelig, KW=kwetsbaar, BE=bedreigd.

Soort	Lepelaar- plassen	Stichtse Putten	Priem bos	t Zand A72	Heggen- landschap	Wild- wallen	Greppel veld	Beplan- ting A6	RL
Knobbelzwaan	5	2	-	-	-	1	5	-	
Zwarte Zwaan	1	-	-	-	-	-	-	-	
Grauwe Gans	132	13	-	-	-	-	2	-	
Grote Can. Gans	-	1	-	-	-	-	-	-	
Nijlgans	6	1	-	-	-	-	1	1	
Bergeend	3	-	-	-	-	-	1	-	
Tafeleend	17	2	-	-	-	-	2	-	
Kuifeend	54	16	3	-	-	-	16	-	
Rosse Stekelstaart	2	-	-	-	-	-	-	-	
Krakeend	36	6	1	-	-	1	11	-	
Slobeend	5	-	-	-	-	-	9	-	KW
Wilde Eend	8	4	-	-	1	-	12	-	
Zomertaling	2	-	-	-	-	-	-	-	KW
Wintertaling	2	-	-	-	-	-	-	-	KW
Fazant	-	-	-	-	-	-	1	-	
Aalscholver	607	-	-	-	-	-	-	-	
Roerdomp	4	-	-	-	-	-	-	-	BE
Grote Zilverreiger	36	-	-	-	-	-	-	-	GE
Blauwe Reiger	18	-	-	-	-	-	-	-	
Dodaars	21	1	-	-	-	-	1	-	
Fuut	11	1	1	-	-	-	-	1	
Bruine Kiekendief	2	1	-	-	-	-	-	-	
Havik	1	-	1	-	-	-	-	1	
Sperwer	-	-	-	-	-	-	-	2	
Buizerd	3	3	-	-	1	1	-	6	
Torenvalk	-	1	-	-	-	-	-	-	
Waterral	17	1	-	-	-	-	-	-	
Kwartelkoning	-	1	-	-	-	-	1	-	KW
Waterhoen	10	1	-	-	-	-	-	-	
Meerkoet	9	9	2	-	-	2	10	-	
Scholekster	1	-	-	-	-	-	-	-	
Kleine Plevier	8	-	-	-	-	-	-	-	
Bontbekplevier	18	-	-	-	-	-	-	-	KW
Kievit	32	-	-	-	-	-	2	-	
Watersnip	3	-	-	-	-	-	-	-	BE
Wulp	-	-	-	-	-	-	1	-	
Tureluur	21	-	-	-	-	-	1	-	GE
Holenduif	-	-	-	-	-	-	-	-	
Houtduif	4	1	3	-	6	4	2	7	
Zomertortel	-	-	-	-	-	1	-	-	KW
Koekoek	7	1	-	1	-	1	-	-	KW
Kerkuil	-	-	-	-	1	-	-	-	KW

Soort	Lepelaar- plassen	Stichtse Putten	Priem- bos	t Zand A72	Heggen- landschap	Wild- wallen	Greppel- veld	Beplan- ting A6	RL
Ijsvogel	4	-	-	-	-	-	-	-	
Grote Bonte Specht	17	9	3	2	2	1	-	11	
Kleine Bonte Specht	1	-	-	-	-	-	-	-	
Wielewaal	-	-	-	-	-	1	-	-	KW
Ekster	-	-	-	-	-	-	1	-	
Gaai	14	4	-	3	1	2	1	5	
Zwarte Kraai	8	4	-	-	1	1	-	4	
Matkop	11	5	2	-	3	2	-	2	GE
Baardman	27	-	-	-	-	-	-	-	
Boerenzwaluw	1	-	-	-	-	-	-	-	GE
Cetti's Zanger	1	-	-	-	-	-	-	-	
Staartmees	14	1	1	5	-	1	-	10	
Braamsluiper	5	-	-	-	-	-	-	-	
Grasmus	40	16	5	4	2	2	5	-	
Tuinfluitier	87	28	3	10	7	6	4	17	
Zwartkop	97	48	20	21	12	17	5	57	
Sprinkhaanzanger	12	2	-	-	-	-	-	-	
Snor	35	-	-	-	-	-	-	-	KW
Spotvogel	-	-	-	-	1	-	-	-	GE
Bosrietzanger	25	44	7	8	2	2	7	1	
Kleine Karekiet	229	45	3	3	-	-	15	1	
Rietzanger	133	-	-	-	-	-	-	-	
Boomklever	2	-	-	2	-	2	-	3	
Boomkruiper	21	11	2	3	2	2	-	15	
Spreeuw	-	1	-	1	-	2	-	-	
Zanglijster	53	17	8	24	11	12	2	20	
Grote Lijster	-	1	-	-	-	2	-	1	
Grauwe Vliegenv.	-	1	1	-	-	-	-	-	GE
Nachtegaal	5	2	-	6	7	1	6	1	KW
Blauwborst	25	6	1	1	-	-	-	-	
Gekraagde Roodstaart	2	-	-	-	-	-	-	-	
Heggenmus	75	10	3	4	5	1	2	3	
Gele Kwikstaart	17	-	-	-	-	-	1	-	GE
Witte Kwikstaart	1	-	-	-	-	-	1	-	
Graspieper	18	-	-	-	-	-	26	-	GE
Groenling	49	4	5	20	2	2	-	2	
Putter	13	10	4	1	1	1	-	1	
Kneu	17	1	-	3	1	1	1	-	GE
Appelvink	6	5	4	4	2	2	-	8	
Rietgors	33	9	-	-	-	-	18	-	

Tabel 4. Dichtheden (N/100 ha) van broedvogels in de onderzochte gebieden.

Soort	Lepelaar- plassen	Stichtse Putten	Priem- bos	t Zand A72	Heggen- landschap	Wild- wallen	Greppel- veld	Beplan- ting A6
Knobbelzwaan	1.2	2.3	-	-	-	2.7	4.8	-
Zwarte Zwaan	0.2	-	-	-	-	-	-	-
Grauwe Gans	25.7	14.9	-	-	-	-	1.9	-
Grote Canadese Gans	-	1.1	-	-	-	-	-	-
Nijlgans	1.4	1.1	-	-	-	-	1.0	1.4
Bergeend	0.7	-	-	-	-	-	1.0	-
Tafeleend	4.1	2.3	-	-	-	-	1.9	-
Kuifeend	13.0	18.3	7.8	-	-	-	15.3	-

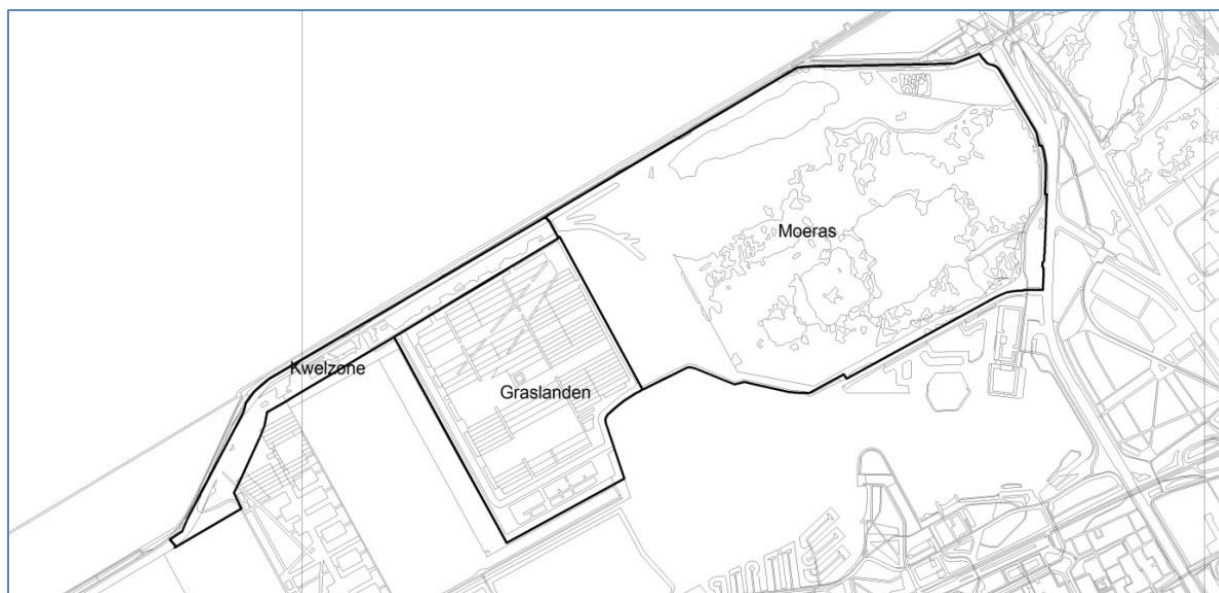
Soort	Lepelaar -plassen	Stichtse Putten	Priem- bos	t Zand A72	Heggen- landschap	Wild- wallen	Greppel- veld	Beplan- ting A6
Rosse Stekelstaart	0.5	-	-	-	-	-	-	-
Krakeend	8.7	6.9	2.6	-	-	2.7	10.5	-
Slobeend	1.2	-	-	-	-	-	8.6	-
Wilde Eend	1.9	4.6	-	-	4.4	-	11.5	-
Zomertaling	0.5	-	-	-	-	-	-	-
Wintertaling	0.5	-	-	-	-	-	-	-
Fazant	-	-	-	-	-	-	1.0	-
Aalscholver	146.6	-	-	-	-	-	-	-
Roerdomp	1.0	-	-	-	-	-	-	-
Grote Zilverreiger	7.0	-	-	-	-	-	-	-
Blauwe Reiger	4.3	-	-	-	-	-	-	-
Dodaars	5.1	1.1	-	-	-	-	1.0	-
Fuut	2.7	1.1	2.6	-	-	-	-	1.4
Bruine Kiekendief	0.5	1.1	-	-	-	-	-	-
Havik	0.2	-	2.6	-	-	-	-	1.4
Sperwer	-	-	-	-	-	-	-	2.9
Buizerd	0.7	3.4	-	-	4.4	2.7	-	8.7
Torenavalk	-	1.1	-	-	-	-	-	-
Waterral	4.1	1.1	-	-	-	-	-	-
Kwartelkoning	-	1.1	-	-	-	-	1.0	-
Waterhoen	2.4	1.1	-	-	-	-	-	-
Meerkoet	2.2	10.3	5.2	-	-	5.3	9.6	-
Scholekster	0.2	-	-	-	-	-	-	-
Kleine Plevier	1.9	-	-	-	-	-	-	-
Bontbekplevier	4.3	-	-	-	-	-	-	-
Kievit	7.7	-	-	-	-	-	1.9	-
Watersnip	0.7	-	-	-	-	-	-	-
Wulp	-	-	-	-	-	-	1.0	-
Tureluur	5.1	-	-	-	-	-	1.0	-
Holenduif	-	-	-	-	-	-	-	-
Houtduif	1.0	1.1	7.8	-	26.3	10.6	1.9	10.1
Zomertortel	-	-	-	-	-	2.7	-	-
Koekoek	1.7	1.1	-	5.8	-	2.7	-	-
Kerkuil	-	-	-	-	4.4	-	-	-
Ransuil	-	-	-	-	-	-	-	-
IJsvogel	1.0	-	-	-	-	-	-	-
Grote Bonte Specht	4.1	10.3	7.8	11.7	8.8	2.7	-	15.9
Kleine Bonte Specht	0.2	-	-	-	-	-	-	-
Wielewaal	-	-	-	-	-	2.7	-	-
Ekster	-	-	-	-	-	-	1.0	-
Gaai	3.4	4.6	-	17.5	4.4	5.3	1.0	7.2
Zwarte Kraai	1.9	4.6	-	-	4.4	2.7	-	5.8
Matkop	2.7	5.7	5.2	-	13.2	5.3	-	2.9
Baardman	6.5	-	-	-	-	-	-	-
Boerenwaluw	0.2	-	-	-	-	-	-	-
Cetti's Zanger	0.2	-	-	-	-	-	-	-
Staartmees	3.4	1.1	2.6	29.2	-	2.7	-	14.4
Braamsluiper	1.2	-	-	-	-	-	-	-
Grasmus	9.7	18.3	13.0	23.4	8.8	5.3	4.8	-
Tuinfluit	21.0	32.1	7.8	58.5	30.7	15.9	3.8	24.5
Zwartkop	23.4	55.0	52.1	122.8	52.6	45.1	4.8	82.3
Sprinkhaanzanger	2.9	2.3	-	-	-	-	-	-
Snor	8.5	-	-	-	-	-	-	-
Spotvogel	-	-	-	-	4.4	-	-	-
Bosrietzanger	6.0	50.5	18.2	46.8	8.8	5.3	6.7	1.4

Soort	Lepelaar- plassen	Stichtse Putten	Priem- bos	t Zand A72	Heggen- landschap	Wild- wallen	Greppel- veld	Beplan- ting A6
Kleine Karekiet	55.3	51.6	7.8	17.5	-	-	14.3	1.4
Rietzanger	32.1	-	-	-	-	-	-	-
Boomklever	0.5	-	-	11.7	-	5.3	-	4.3
Boomkruiper	5.1	12.6	5.2	17.5	8.8	5.3	-	21.6
Spreeuw	-	1.1	-	5.8	-	5.3	-	-
Zanglijster	12.8	19.5	20.8	140.4	48.2	31.8	1.9	28.9
Grote Lijster	-	1.1	-	-	-	5.3	-	1.4
Grauwe Vliegenvanger	-	1.1	2.6	-	-	-	-	-
Nachtegaal	1.2	2.3	-	35.1	30.7	2.7	5.7	1.4
Blauwborst	6.0	6.9	2.6	5.8	-	-	-	-
Gekraagde Roodstaart	0.5	-	-	-	-	-	-	-
Heggenmus	18.1	11.5	7.8	23.4	21.9	2.7	1.9	4.3
Gele Kwikstaart	4.1	-	-	-	-	-	1.0	-
Witte Kwikstaart	0.2	-	-	-	-	-	1.0	-
Graspieper	4.3	-	-	-	-	-	24.8	-
Groenling	11.8	4.6	13.0	117.0	8.8	5.3	-	2.9
Putter	3.1	11.5	10.4	5.8	4.4	2.7	-	1.4
Kneu	4.1	1.1	-	17.5	4.4	2.7	1.0	-
Appelvink	1.4	5.7	10.4	23.4	8.8	5.3	-	11.5
Rietgors	8.0	10.3	-	-	-	-	17.2	-

4.2. Vergelijking met eerdere karteringen

4.2.1. Lepelaarplassen

Van de Lepelaarplassen is de kwelzone (Figuur 3) geïnventariseerd in 1999 (Brenninkmeijer *et al.* 2002) en in 2004 en 2005 op een kleinere selectie aan soorten door Lukas van Lier. De Natte Graslanden zijn geïnventariseerd in 2000 (Brenninkmeijer *et al.* 2002), 2004 (Lukas van Lier) en 2012 (Natuur- en Vogelwacht Flevoland). Het moerasgedeelte is gekarteerd in 2000 (Brenninkmeijer *et al.* 2002). Het is niet helemaal zeker hoe vergelijkbaar de gegevens zijn, vanwege de slechte toegankelijkheid van het terrein. De tellingen van kolonievogels berusten deels op vliegtuigtellingen. Resultaten van karteringen en tellingen staan in de tabellen 5-8.

Figuur 3. Opdeling van de Lepelaarplassen.

Kwelzone

Soortenspectrum en aantalsveranderingen in de Kwelzone illustreren dat de in 1999 nog aanwezige open situaties nu zijn verdwenen (Tabel 5). Dit is te zien aan het verdwijnen van Bergeend, Kleine Plevier, Bontbekplevier, Strandplevier, Scholekster, Tureluur en Gele Kwikstaart. In 2016 was het ondenkbaar dat een deel van deze soorten in het gebied voor zou voorkomen. Niet alleen zijn open delen verdwenen, maar hier en daar heeft riet plaatsgemaakt voor struweel. Dit heeft een afname tot gevolg gehad van Rietgors, Sprinkhaanzanger en Rietzanger. Opmerkelijk is de toename van de Snor, mogelijk een gevolg van landelijk herstel van de soort. Als soorten van waterriet bleef het aantal Baardmannen gelijk, maar nam het aantal Kleine Karekieten af. Dit kan er ook mee te maken hebben dat Snorren en Baardmannen het in het algemeen goed doen in oud, geknakt waterriet, terwijl Kleine Karekieten in sterke mate afhankelijk zijn van jong, vitaal riet.

Enkele soorten van struwelen of geboomte namen toe of verschenen als broedvogel: Houtduif, Grasmus, Tuinfluiter, Zwartkop, Zanglijster, Heggenmus, Zwarte Kraai en Appelvink.

Tabel 5. Gevonden aantallen broedvogels in de Kwelzone van de Lepelaarplassen tijdens de verschillende karteringen. -= niet gekarteerd en in enkele gevallen niet aanwezig.

Soort	1999	2004	2005	2016	Soort	1999	2004	2005	2016
Knobbelzwaan	3	1	1	1	Houtduif	0	-	-	1
Grauwe Gans	1	0	3	12	Koekoek	1	-	-	1
Bergeend	1	1	0	0	Zwarte Kraai	0	-	-	3
Tafeleend	1	0	1	4	Baardman	4	11	2	3
Kuifeend	3	-	-	10	Braamsluiper	0	-	-	2
Krakeend	5	15	7	8	Grasmus	0	-	-	5
Slobeend	0	1	2	0	Tuinfluiter	0	-	-	9
Pijlstaart	0	0	1	0	Zwartkop	0	-	-	6
Zomertaling	1	2	1	0	Sprinkhaanzanger	8	6	4	4
Wintertaling	0	1	4	0	Snor	1	4	3	13
Fazant	2	-	-	0	Bosrietzanger	10*	-	-	7
Dodaars	13	9	3	3	Kleine Karekiet	100*	-	-	42
Fuut	2	-	-	1	Rietzanger	53	-	-	34
Bruine Kiekendief	0	1	1	0	Zanglijster	0	-	-	3
Waterral	2	0	0	2	Blauwborst	15	5	1	4
Waterhoen	1	-	-	3	Heggenmus	0	-	-	9
Scholekster	1	0	0	0	Gele Kwikstaart	1	0	0	0
Kleine Plevier	2	2	0	0	Groenling	0	-	-	3
Bontbekplevier	1	0	0	0	Kneu	2	-	-	0
Strandplevier	1	0	0	0	Appelvink	0	-	-	1
Tureluur	0	2	1	0	Rietgors	47	-	-	8

*= schatting.

Natte Graslanden

In de Natte Graslanden zijn de karteringen van 2000 en 2016 waarschijnlijk het best vergelijkbaar. In de inventarisatie van 2004 zijn relatief veel paren van Scholekster, Grutto en Graspieper aangetroffen, maar ontbreekt de Gele Kwikstaart (Tabel 6). De kartering van 2012 heeft betrekking op een iets kleiner gebied (zuidelijke eilandjes uitgezonderd). Het aantal Grauwe Ganzen in dat jaar moet zijn gebaseerd op paren in het voorjaar of op paren met jongen. Het gebied is namelijk niet geschikt als broedplaats voor Grauwe Ganzen.

Globaal gezien waren de aantallen van veel soorten opmerkelijk stabiel. Zo traden nauwelijks veranderingen op in de weidevogelstand, al verdween de Veldleeuwerik als broedvogel, maar namen de aantallen van Kleine Plevier, Bontbekplevier en Watersnip flink toe.

Tegelijkertijd namen de meeste rietvogels in aantal toe. Watervogels laten een variabel beeld zien.

Tabel 6. Gevonden aantallen broedvogels de Natte Graslanden (Lepelaarplassen) tijdens de verschillende karteringen. In 2004 en 2012 zijn de struwelen langs de rand niet meegenomen en zijn derhalve alleen de soorten van open gebied opgenomen. -=niet of niet in gehele gebied onderzocht.

Soort	2000	2004	2012	2016	Soort	2000	2004	2012	2016
Knobbelzwaan	3	4	4	1	Koekoek	0	-	0	0
Grauwe Gans	28	0	170	0	Gaai	0	-	-	1
Nijlgans	3	0	1	1	Baardman	2	-	-	2
Bergeend	3	1	3	1	Veldleeuwerik	8	5	0	0
Tafeleend	1	2	1	2	Oeverwaluw	0	0	4	0
Kuifeend	13	6	12	3	Staartmees	0	-	-	1
Krakeend	10	8	8	15	Braamsluiper	0	-	-	2
Smient	0	1	0	0	Grasmus	6	-	-	10
Slobeend	2	3	3	1	Tuinfluitier	0	-	-	15
Zomertaling	1	2	2	2	Zwartkop	0	-	-	11
Wintertaling	0	2	1	2	Sprinkhaanzanger	0	-	1	3
Kwartel	0	0	1	0	Snor	1	-	1	1
Dodaars	6	-	8	11	Bosrietzanger	+	-	-	1
Fuut	5	-	4	1	Kleine Karekiet	+	-	-	53
Bruine Kiekendief	1	0	0	0	Rietzanger	9	-	-	29
Waterral	0	-	3	0	Zanglijster	0	-	-	7
Waterhoen	2	-	3	2	Nachtegaal	0	-	-	1
Scholekster	2	5	0	1	Blauwborst	8	-	-	2
Kleine Plevier	1	0	6	8	Heggenmus	0	-	-	15
Bontbekplevier	1	2	7	18	Gele Kwikstaart	14	0	12	15
Strandplevier	0	0	1	0	Graspieper	10	36	19	18
Kievit	30	13	31	29	Groenling	0	-	-	35
Watersnip	0	1	0	3	Putter	1	-	-	9
Grutto	2	5	2	0	Kneu	8	-	-	13
Tureluur	8	12	16	21	Rietgors	11	-	-	5

Moeras

In het moerasgedeelte van de Lepelaarplassen namen de eendensoorten die meer bij open moeras of grasland horen, in aantal af (Tabel 7). Voorbeelden hiervan zijn Krakeend, Slobeend en Zomertaling. Tafeleend nam in aantal toe en Rosse Stekelstaart verscheen op het toneel. In riet en struweel namen Blauwborst, Sprinkhaanzanger, Rietzanger, Rietgors, Grasmus en Kneu af, maar nam Snor sterk toe en verscheen de Cetti's zanger als broedvogel. In het vernatte gedeelte vestigden zich twee paren Bruine Kiekendief (in 2000 broedde een paar bij de Kwelplas), vier paren Roerdomp en een kolonie Grote Zilverreigers. Ook de toename van Waterral komt bijna uitsluitend op het conto van het vernatte deel van het moeras. Zonder de vernattingsmaatregel zouden deze soorten vrijwel zeker niet voorkomen in het gebied.

Echte bosvogels als Grote Bonte Specht, Kleine Bonte Specht, Boomklever en Appelvink namen in aantal toe of vestigden zich. De Matkop, die landelijk sterk in aantal afneemt, bleef stabiel in de Lepelaarsplassen. De Gekraagde Roodstaart vestigde zich als broedvogel.

Tabel 7. Gevonden aantallen broedvogels in het moerasgedeelte van de Lepelaarplassen tijdens de verschillende karteringen.

Soort	2000	2016	Soort	2000	2016
Knobbelzwaan	3	4	IJsvogel	1	4
Zwarte Zwaan	0	1	Grote Bonte Specht	11	17
Grauwe Gans	15	120	Kleine Bonte Specht	0	1
Nijlgans	2	5	Wielewaal	2	0
Bergeend	6	2	Gaai	0	13
Tafeleend	3	11	Zwarte Kraai	6	6
Kuifeend	73	41	Matkop	11	11
Rosse Stekelstaart	0	2	Baardman	45	22
Krakeend	37	13	Oeverwaluw	6	0

Soort	2000	2016	Soort	2000	2016
Slobeend	37	4	Boerenwaluw	0	1
Zomertaling	1	0	Cetti's Zanger	0	1
Wintertaling	2	0	Braamsluiper	1	2
Aalscholver	2000	607	Grasmus	51	26
Roerdomp	0	4	Sprinkhaanzanger	13	5
Grote Zilverreiger	0	20	Snor	12	21
Blauwe Reiger	15	18	Spotvogel	2	0
Lepelaar	22	0	Rietzanger	124	72
Dodaars	16	7	Boomklever	0	2
Fuut	10	9	Boomkruiper	20	21
Bruine Kiekendief	1	2	Nachtegaal	1	4
Havik	2	1	Blauwborst	32	19
Buizerd	3	3	Gekraagde Roodstaart	0	2
Waterral	5	15	Gele Kwikstaart	2	2
Waterhoen	11	5	Groenling	25	11
Kievit	6	3	Putter	15	4
Tureluur	2	0	Kneu	21	4
Zomertortel	6	0	Appelvink	1	5
Koekoek	10	6	Rietgors	68	20

BMP-proefvlakken in moeras

Naast de integrale karteringen in het moerasgedeelte, liggen er ook enkele BMP-plots, geïnventariseerd door Kees de Pater, alsmede enkele steekproefgebieden die zijn gekarteerd op een selectie van soorten door Lukas van Ier. De resultaten van deze karteringen en de in 2016 gevonden aantallen in deze proefvlakken, staan vermeld in Bijlage 1. Hoewel er sprake kan zijn van grote methodologische verschillen, komen gevonden aantallen en soorten in proefvlak ZO in 2016 sterk overeen, al werden door WvM systematisch minder watervogels aangetroffen, maar dat kan een gevolg zijn van het al dan niet meerekenen van de vogels op een deel van de plas. Deze reeks in het bosplot "ZO" laat overwegend een afname van moeras- en struweelsoorten zien in het bos, en een toename van bosvogels tot ongeveer 2005, waarna de aantallen stabiel bleven.

In "2 plot", een gebied met bosrand, struweel en ruigte, dat sinds 2016 voor een behoorlijk deel werd vernat, is vanaf de jaren negentig een afname te zien van rietsoorten als Kleine Karekiet, Sprinkhaanzanger, Rietzanger en Rietgors. Soorten van struwelen en ruigte namen er af sinds ongeveer 2000, terwijl soorten van gesloten struweel en bos een toename laten zien tot ongeveer 2008. Na de vernatting namen de meeste soorten af of verdwenen als broedvogel, terwijl bijvoorbeeld rietsoorten niet terugkeerden. Wel vestigden zich enkele watervogels als Kuifeend en Tafeleend, alsook Waterral en IJsvogel, waarschijnlijk als gevolg van de slenk die werd uitgegraven ten behoeve van de dam.

Plot II (met excuses voor de verwarrende namen) bevat een in 2008 uitgegraven plas in het gebied waar in 2016 de waterstand nog eens werd verhoogd. Het werd gekarteerd in 2011-14. Na het verhogen van de waterstand in 2016 waren uit dit plot vrijwel alle broedvogels verdwenen, met uitzondering van een enkele Kleine Karekiet en enkele eenden.

Plot West, dat het vorige proefvlak deels overlapt beslaat een deel van het vernatte riet, maar ook de Kwelplas. Het proefvlak is gekarteerd in 2004 en 2005. Hier namen de meeste rietvogels juist in aantal toe, al zal dat vooral in de drogere zone rond de kwelplas zijn geweest. In het vernatte deel vestigde zich de kolonie Grote Zilverreigers.

Kolonievogels

Na een toename aan het eind van de jaren tachtig of begin jaren negentig, zijn Aalscholver en Lepelaar sinds het eind van de jaren negentig sterk in aantal afgenomen (Tabel 8). De Lepelaar is na 2004 niet meer als broedvogel vastgesteld en het aantal Aalscholwers was in 2016 een factor zeven of acht kleiner dan in de piekperiode. Het aantal Blauwe Reigers lijkt te fluctueren met het winterweer: Lage aantallen aan het eind van de jaren negentig, hoge aantallen tot 2009, daarna een dipje en nu weer hoger. Het aantal Grauwe Ganzen is gestaag gestegen. Deze soort heeft in de laatste jaren geprofiteerd van de vernattingsmaatregelen, waardoor grote oppervlakten droog riet plotseling veranderden in geschikt broedgebied. Sinds 2014 zijn nestelende Grote Zilverreigers vastgesteld in het gebied en de aantallen groeien.

Tabel 8. Aantallen kolonievogels in de Lepelaarplassen tussen 1971 en 2016 aan de hand van vliegtuigellingen. Aantallen wijken in aantal gevallen af van de elders in het rapport vermelde aantallen. -= afwezig of niet geteld.

Jaar	Aalscholver	Grauwe Gans	Blauwe Reiger	Grote Zilverreiger	Lepelaar
1971	0			0	16
1972	0			0	20
1973	0			0	0
1974	0			0	27
1975	0			0	1
1976	0			0	0
1977	0			0	0
1978	0			0	0
1979	0			0	0
1980	0			0	0
1981	0			0	0
1982	0			0	0
1983	0			0	0
1984	0			0	0
1985	150			0	0
1986	410			0	0
1987	1050			0	18
1988	2300			0	42
1989	3300			0	57
1990	4000			0	6
1991	4300			0	0
1992	5240			0	5
1993	5500			0	17
1994	3000	20		0	0
1995	3150	15		0	0
1996	3800	25		0	62
1997	3415	15	4	0	75
1998	3500	25		0	77
1999	1655	+	6	0	37
2000	1950	+		0	20
2001	1950	+		0	24
2002	1600	+		0	20
2003	2100	+		0	7
2004	1665	+	21	0	6
2005	1055	+	6	0	0
2006	1476	+	12	0	0
2007	1145	+	14	0	0
2008	1125	+	19	0	0
2009	1024	+	18	0	0
2010	991	+	7	0	0
2011	1198	+	8	0	0
2012	1115	80	10	0	0
2013	909	+	18	0	0
2014	691	+	15	10	0
2015	610	106	9	2	0
2016	426	120	15	36	0

4.2.2. Priembos

Het Priembos is gekarteerd in 1999 door Ruud van Beusekom. Met uitzondering van het strookje spontaan opgeslagen wilgenbos, dat al wat ouder was (en goed voor een Grote Bonte Specht en een Buizerd), bestond het Priembos uit jonge aanplant van hooguit een paar meter hoog. Het meeste bos bevindt zich nu in de stakenfase. Dit vertaalt zich in een toename van Grote Bonte Specht, Boomkruiper en Appelvink en een afname van Grasmus, Spotvogel, Blauwborst en Rietgors. Struweelvogels als Putter en Groenling zijn voornamelijk niet in aantal gedaald, maar dat zal wel gebeuren in geval van verdergaande successie.

Tabel 9. Gevonden aantallen broedvogels in het Priembos tijdens de verschillende karteringen. -= niet geteld.

Soort	1999	2016	Soort	1999	2016
Kuifeend	1	3	Zwartkop	-	20
Krakeend	1	1	Spotvogel	7	0
Fuut	3	1	Bosrietzanger	-	7
Havik	0	1	Kleine Karekiet	-	3
Buizerd	1	0	Boomkruiper	0	2
Meerkoet	-	2	Zanglijster	-	8
Houtduif	-	3	Grauwe Vliegenvanger	0	1
Zomertortel	2	0	Blauwborst	7	1
Koekoek	1	0	Heggenmus	-	3
Grote Bonte Specht	1	3	Groenling	3	5
Matkop	1	2	Putter	3	4
Staartmees	-	1	Appelvink	0	4
Grasmus	12	5	Rietgors	5	0
Tuinfluiter	-	3			

4.2.3. Stichtse Putten

De Stichtse Putten zijn gekarteerd in 1999 door Ruud van Beusekom en in 2011 (van Manen & Deuzeman 2011). In 1999 was het bos nog zeer jong, waardoor er meer struweel- dan echte bossoorten voorkwamen. Het voorkomen van Scholekster, Kleine Plevier en Bontbekplevier geeft bovendien aan dat delen van het gebied toen nog zeer open waren en deels onbegroeid. Vergeleken met 2011 zijn veel watervogels in aantal afgenomen. Bij de soorten van rietvegetaties werden in 2016, in tegenstelling tot 2011, Baardman en Snor niet meer als broedvogel vastgesteld (al werd Baardman wel waargenomen (zie soortbespreking). Soorten van droog en open struweel als Grasmus, Sprinkhaanzanger en Rietgors namen af, maar Bosrietzanger bleef gelijk. Alleen enkele echte bosvogels namen in aantal toe (Grote Bonte Specht en Boomkruiper). De Boomklever die in 2011 wel werd gevonden, was in 2016 afwezig of werd over het hoofd gezien. Dit is mogelijk, want Boomklevers kunnen bij lage dichtheden zeer stil zijn.

Opmerkelijk is het (succesvol) broeden van Bruine Kiekendief in het rietveldje. De meeste van dergelijke locaties zijn tegenwoordig verlaten.

Tabel 10. Gevonden aantallen broedvogels in tijdens de verschillende karteringen. += aanwezig in onbekend aantal, -= niet geteld.

Soort	1999	2011	2016	Soort	1999	2011	2016
Knobbelzwaan	1	2	2	Grote Bonte Specht	2	6	9
Grauwe Gans	0	59	13	Zwarte Kraai	4	2	4
Soepgans	0	1	0	Buidelmees	3	0	0
Grote Canadese Gans	0	9	1	Matkop	3	6	5
Brandgans	0	1	0	Baardman	2	2	0
Nijlgans	2	2	1	Staartmees	-	2	1
Bergeend	2	1	0	Grasmus	25	39	16

Soort	1999	2011	2016	Soort	1999	2011	2016
Krooneend	0	2	0	Tuinfluitier	-	34	28
Tafeleend	0	3	2	Zwartkop	-	31	48
Kuifeend	3	18	16	Sprinkhaanzanger	7	7	2
Krakeend	2	14	6	Snor	0	3	0
Slobeend	2	6	0	Spotvogel	8	0	0
Wilde Eend	-	13	4	Bosrietzanger	-	40	44
Zomertaling	1	0	0	Kleine Karekiet	-	54	45
Dodaars	7	4	1	Rietzanger	3	2	0
Fuut	6	4	1	Boomklever	0	1	0
Bruine Kiekendief	0	0	1	Boomkruiper	1	7	11
Buizerd	3	4	3	Spreeuw	-	11	1
Torenavalk	1	1	1	Zanglijster	-	17	17
Waterral	1	0	1	Grote Lijster	0	0	1
Kwartelkoning	0	0	1	Grauwe Vliegenvanger	2	0	1
Waterhoen	2	0	1	Nachtegaal	4	6	2
Meerkoet	-	19	9	Blauwborst	22	8	6
Scholekster	1	0	0	Heggenmus	-	11	10
Kleine Plevier	2	0	0	Gele Kwikstaart	1	0	0
Bontbekplevier	2	0	0	Boompieper	2	1	0
Tureluur	1	0	0	Graspieper	3	0	0
Holenduif	1	1	0	Groenling	12	5	4
Houtduif	-	7	1	Putter	10	4	10
Zomertortel	3	0	0	Kneu	-	5	1
Koekoek	3	3	1	Appelvink	0	6	5
Ransuil	1	0	0	Rietgors	29	23	9
IJsvogel	0	1	0				

4.2.4. 't Zand A72

't Zand A72 is in de jaren tachtig en negentig een aantal malen gekarteerd als proefvlak in het broedvogelmonitoring project van Sovon (BMP) en enkele malen is er een kartering van schaarse en zeldzame soorten uitgevoerd, waarbij niet altijd duidelijk is of soorten niet voorkwamen of niet zijn gekarteerd (Vogelwerkgroep Lelystad 1984-95, Jalving *et al.* 2000). Resultaten staan in Tabel 11.

De verandering in soortsaamenstelling is min of meer in een notendop wat er in heel Flevoland moet zijn gebeurd vanaf de inrichting. Watervogels, rallen en soorten van open gebied waren in meerderheid al in de loop van de jaren tachtig verdwenen, maar bijvoorbeeld Graspieper en Watersnip bleven broedvogel tot halverwege de jaren negentig. Tegelijkertijd namen soorten van struwelen en daarna bossen in aantal toe. Struweelsoorten lijken over hun piek heen, met uitzondering van Groenling, die in 2016 beduidend talrijker was dan in voorgaande jaren.

Tabel 11. Gevonden aantallen broedvogels in 't Zand A72 tijdens de verschillende karteringen. -= niet geteld.

Soort	1984	1986	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1999	2016
Bergeend	5	2	1	0	0	0	0	0	0	0
Kuifeend	1	0	0	0	0	1	3	0	0	0
Krakeend	2	2	0	0	0	0	1	0	0	0
Slobeend	5	4	0	0	0	0	0	0	0	0
Wilde Eend	12	11	?	2	0	4	2	?	-	0
Wintertaling	2	3	0	0	0	1	0	0	0	0
Fazant	8	5	6	9	6	8	2	5	1	0
Roerdomp	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Bruine Kiekendief	3	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Sperwer	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Waterral	1	1	0	0	0	0	1-2	0	0	0
Waterhoen	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0
Meerkoet	0	0	0	0	0	1	2	0	-	0

Soort	1984	1986	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1999	2016
Kievit	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Watersnip	1	2	0	0	0	1	1	0	0	0
Houtsnip	1	1	0	0	0	1	1	1	0	0
Tureluur	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Houtduif	6	3	1	1	1	3	3	3	-	0
Zomertortel	1	0	0	0	0	3	0	0	2	0
Koekoek	2	2	2	1	1	3	2	2	2	1
Ransuil	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Velduil	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Grote Bonte Specht	0	0	0	0	0	0	1	1	2	2
Wielewaal	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Ekster	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0
Gaai	0	1	0	0	1	1	1	1	-	3
Zwarte Kraai	1	1	2	1	1	0	1	2	0	0
Buidelmees	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Matkop	+	0	0	0	0	2	0	0	2	0
Baardman	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Veldleeuwerik	2	1	0	0	1	0	0	0	0	0
Oeverzwaluw	4-6	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Staartmees	0	0	0	0	0	1	0	1	-	5
Braamsluiper	+	0	0	0	0	0	1	1	0	0
Grasmus	+	2	3	1	2	8	3	8	10	4
Tuinfluitier	0	2	4	0	2	8	3	8	-	10
Zwartkop	0	0	0	0	0	10	3	5	-	21
Sprinkhaanzanger	3	2	1	2	1	6	1	6	5	0
Spotvogel	+	0	2	0	0	3	0	0	1	0
Bosrietzanger	3	2	4	0	1	8	5	6	-	8
Kleine Karekiet	15	7	16	5	9	14	15	14	-	3
Rietzanger	2	8	0	0	1	2	0	0	0	0
Boomklever	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Boomkruiper	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Spreeuw	0	0	0	0	0	1	0	0	-	1
Zanglijster	0	0	0	1	1	11	1	3	-	24
Grauwe Vliegenvanger	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Nachtegaal	0	0	0	1	0	1	4	2	5	6
Blauwborst	1	0	4	3	3	7	4	8	5	1
Heggenmus	0	0	0	4	2	7	2	3	-	4
Gele Kwikstaart	2	1	2	2	0	0	0	0	0	0
Witte Kwikstaart	2	2	1	0	1	3	1	1	-	0
Graspieper	4	4	1	0	3	3	1	0	0	0
Groenling	+	0	0	0	0	1	1	1	1	20
Putter	+	0	0	1	0	0	1	1	2	1
Kneu	0	2	3	2	2	5	3	2	-	3
Appelvink	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
Rietgors	22	17	11	8	9	20	14	11	17	0

4.2.5. Heggenlandschap

Het Heggenlandschap kent een lange historie van karteringen: in 1976-77 door van Elburg, 1990 door Corina Topper, 1999 door Y. van der Heide en R. Jalving, in 2006 door Lukas van Lier en in 2011 door ondergetekende. Daarbij veranderde het gebied geleidelijk van een open grasland in een redelijk besloten gebied met boomrijen en struwelen (tabel 12). Hoewel er nog behoorlijk wat struweelsoorten aanwezig zijn, beginnen bossoorten de overhand te krijgen. Zeker in de beginjaren is niet altijd duidelijk of soorten niet aanwezig waren of niet gekarteerd.

Tabel 12. Gevonden aantallen broedvogels in het Heggenlandschap tijdens de verschillende karteringen. += aanwezig als broedvogel in onbekend aantal, -= vermoedelijk afwezig als broedvogel.

Soort	1976	1977	1990	1999	2006	2011	2016
Bergeend	0	0	1	0	0	0	0
Fazant	0	0	2	-	-	0	0
Sperwer	0	0	0	1	1	0	0
Buizerd	0	0	0	1	1	0	1
Scholekster	0	1	0	0	0	0	0
Kievit	1	0	0	0	0	0	0
Grutto	2	3	0	0	0	0	0
Wulp	1	1	0	0	0	0	0
Houtduif	1	1	13	+	+	3	6
Turkse tortel	0	0	4	+	+	0	0
Zomertortel	0	0	0	2	4	0	0
Grote bonte specht	0	0	0	0	0	1	2
Ekster	0	0	6	3	-	0	0
Gaai	0	0	1	-	-	-	0
Zwarte kraai	0	0	1	1	-	1	1
Koolmees	0	0	2	+	+	+	+
Matkop	0	0	0	1	1	0	3
Veldleeuwerik	9	5	0	0	0	0	0
Staartmees	0	0	0-1	-	-	1	0
Tjiftjaf	0	0	5	+	+	+	+
Fitis	0	0	19	+	+	+	+
Braamsluiper	0	0	1	1	2	0	0
Grasmus	0	1	11	8	2	0	2
Tuinfluit	0	1	5	+	+	4	7
Zwartkop	0	0	6	+	+	9	12
Sprinkhaanzanger	0	0	0-1	0	2	0	0
Spotvogel	2	0	1-2	-	3	3	1
Bosrietzanger	0	0	1	-	-	0	2
Boomkruiper	0	0	0	0	0	1	2
Winterkoning	0	0	8	+	+	+	+
Spreeuw	0	0	3-4	-	-	0	0
Merel	0	0	16	+	+	+	+
Zanglijster	0	0	6	+	+	3	11
Grote lijster	0	0	0-1	0	2	0	0
Roodborst	0	0	11	+	+	+	+
Nachtegaal	0	0	1	7	7	2	7
Heggenmus	0	0	14	+	+	3	5
Boompieper	0	0	1	0	1	1	0
Graspieper	6	3	0	0	0	0	0
Vink	0	0	6	+	+	+	+
Groenling	0	0	1	3	6	1	2
Putter	0	0	0	3	3	1	1
Kneu	10	20	8	-	2	0	1
Appelvink	0	0	0	0	5	1	2
Rietgors	2	1	1	0	0	0	0

4.2.6. Wildwallen

Van de Wildwallen zijn vier inventarisaties bekend (Tabel 13). In 1999 is het gebied onderzocht door van der Heide en Jalving en in 2008 door Lukas van Lier. Van veel soorten bleven de aantallen opmerkelijk stabiel. Ten opzichte van 2011 is de grootste verandering in het terrein de begrazing met paarden en runderen. In 2011 werden de graslanden nog eenmaal per jaar gemaaid en werden enkele percelen zelfs helemaal niet gemaaid, waardoor er een dekkende brandnetelvegetatie aanwezig was.

Deze verandering heeft waarschijnlijk geleid tot het verdwijnen van Sprinkhaanzanger en mogelijk Boompieper. Ook de afname van Heggenmus zou hiervan een gevolg kunnen zijn. De door begrazing kortere vegetaties zijn daarentegen geschikt voor Grote Lijster.

Tabel 13. Gevonden aantallen broedvogels in tijdens de verschillende karteringen. += aanwezig in onbekend aantal, -= waarschijnlijk niet aanwezig als broedvogel.

Soort	1999	2008	2011	2016	Soort	1999	2008	2011	2016
Knobbelzwaan	0	1	1	1	Grasmus	1	2	5	2
Kuifeend	1	0	0	0	Tuinfluter	+	+	8	6
Krakeend	1	0	1	1	Zwartkop	+	+	12	17
Wilde eend	+	+	1	0	Sprinkhaanzanger	1	1	2	0
Dodaars	0	2	1	0	Bosrietzanger	+	0	2	2
Fuut	1	0	0	0	Kleine karekiet	+	0	2	0
Havik	1	0	0	0	Boomklever	0	0	0	2
Buizerd	1	1	2	1	Boomkruiper	1	0	1	2
Kwartelkoning	0	2	0	0	Spreeuw	0	0	0	2
Waterhoen	1	0	1	0	Zanglijster	+	+	11	12
Meerkoet	+	+	1	2	Grote lijster	1	0	0	2
Houtduif	+	+	4	4	Nachtegaal	0	2	2	1
Zomertortel	1	4	1	1	Heggenmus	+	+	5	0
Koekoek	1	1	1	1	Boompieper	2	2	2	0
Ijsvogel	0	1	0	0	Graspieper	0	1	0	0
Grote bonte specht	3	1	2	1	Groenling	3	6	3	2
Wielewaal	1	0	0	1	Putter	2	2	1	1
Zwarte kraai	0	+	1	1	Kneu	+	2	0	1
Matkop	1	0	1	2	Appelvink	2	3	2	2
Staartmees	-	+	0	1					

4.2.7. Greppelveld

Het Greppelveld is vaker gekarteerd in het kader van het broedvogel monitoring project van Sovon. De inventarisaties vonden plaats in de periode 1988-2011 en zijn uitgevoerd door van Olst (1988), 1999 door Jalving et al. (2000), Flevo-landschap (2002-2012) en door Sovon in 2013 (Deuzeman & van Manen 2013). In 1988 was het Greppelveld nog een echt weidevogelgebied, met populaties van de meest gevoelige soorten, Grutto, Watersnip en ook enkele Veldleeuweriken. Al deze soorten namen structureel af en zijn nu bijna of helemaal verdwenen. Enkele pioniersoorten als Scholekster, Kievit, Tureluur en Gele Kwikstaart en veel watervogels, beleefden een opleving naar aanleiding van de herinrichting van het gebied, maar zijn in de afgelopen jaren verdwenen of bijna verdwenen als broedvogel.

Opmerkelijk is de permanent hoge stand van Graspieper en Rietgors. De Kwartelkoning was in 3 van de 14 jaren aanwezig als broedvogel in het gebied, in 2007 en 2008 met resp. 5 en 2 territoria. Dit aantalsverloop lijkt enigszins onwaarschijnlijk, maar is vastgesteld door kwartelkoningspecialisten, op basis van uitsluitende waarnemingen.

Tabel 14. Gevonden aantallen broedvogels in tijdens de verschillende karteringen. - = mogelijk aanwezig als broedvogel, maar niet geteld.

Soort	1988	1999	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2013	2016
Knobbelzwaan	0	1	0	1	4	4	3	3	2	3	4	4	2	5
Grauwe Gans	0	0	0	0	1	0	1	1	2	6	3	12	10	2
Canadese Gans	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Nijlgans	0	0	0	0	0	1	1	0	1	1	0	1	1	1
Bergeend	2	0	0	1	1	1	1	2	1	2	3	1	2	1
Krooneend	0	0	0	0	0	0	1	2	0	1	0	1	0	0
Tafeleend	0	0	0	0	0	1	2	3	2	1	4	1	3	2
Kuifeend	0	0	0	2	1	4	8	4	4	14	9	5	19	16

Soort	1988	1999	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2013	2016
Krakeend	0	1	0	1	5	3	4	6	4	8	5	7	9	11
Smient	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
Slobeend	3	0	0	0	5	6	7	5	4	7	1	7	2	9
Wilde Eend	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	12
Zomertaling	0	1	0	2	1	1	2	6	1	4	1	1	1	0
Wintertaling	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	0	4	3	0
Kwartel	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0	0
Fazant	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	1
Dodaars	0	0	0	0	4	3	2	3	3	3	2	4	3	1
Kwartelkoning	0	0	0	0	0	0	0	5	2	0	0	0	0	1
Waterhoen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0
Meerkoet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	10
Scholekster	3	0	2	2	3	1	1	1	1	0	1	0	2	0
Kleine Plevier	0	0	0	2	1	0	0	1	1	0	0	0	3	0
Kievit	12	2	10	14	11	15	10	5	7	7	4	11	14	2
Watersnip	4	5	8	6	8	7	4	3	2	2	1	0	1	0
Grutto	20	2	8	12	13	13	11	5	3	3	3	2	1	0
Wulp	0	2	3	3	4	2	2	2	1	1	2	1	2	1
Tureluur	7	2	3	5	5	4	2	3	2	4	0	2	7	1
Holenduif	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0
Houtduif	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	2
Koekoek	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0
Ijsvogel	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Ekster	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	1
Gaai	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	1
Zwarte Kraai	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0
Veldleeuwerik	3	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Grasmus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	5
Tuinfluit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	4
Zwartkop	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	5
Sprinkhaanzanger	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0
Spotvogel	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	0
Bosrietzanger	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	7
Kleine Karekiet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24	15
Za-lijster	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	2
Nachtegaal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	6
Blauwborst	0	0	-	-	-	-	1	-	-	4	-	2	2	0
Roodborsttapuit	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0
Heggenmus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2
Gele Kwikstaart	4	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	12	1
Witte Kwikstaart	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	2	1
Graspieper	7	17	24	28	40	30	33	22	19	10	24	27	24	26
Kneu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	1
Appelvink	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0
Rietgors	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17	18

4.3. Soortbesprekingen

Zwarte Zwaan, n=1

Het territorium berust op waarnemingen van een paar op 17 mei en 9 juni op de grote plas in de Lepelaarplassen. Zwarte Zwanen zijn afkomstig van het zuidelijk halfmond en houden zich niet aan de broedtijden op het noordelijk halfmond. Broedgevallen kunnen derhalve worden gemist tijdens een reguliere broedvogelkartering in ons voorjaar.

Grauwe Gans, n=147

Veruit de meeste Grauwe Ganzen broedden in het moerasgedeelte van de Lepelaarplassen, waar ze nestelden op eilandjes en in nat rietland. Met de jongen trokken ze vervolgens naar de graslanden, waar er nogal wat omkwamen, waarschijnlijk vanwege hongerstress, zoals in eerdere jaren is vastgesteld. De nesten in het natte rietland zijn bijzonder kenmerkend: Een open cirkel, met in het midden een bult riet, waarop het nest. Hierdoor zijn de nestelende ganzen waarschijnlijk goed te tellen vanuit een vliegtuig. In de andere gebieden waar Grauwe Ganzen voorkwamen, Stichtse Putten en Greppelveld, werden geen paren met jongen waargenomen.

Typisch beeld van uitgekomen nesten van Grauwe Gans in nat rietland in de Lepelaarplassen, 12 april en 11 mei 2016.

Bergeend, n=4

Territoria berusten op paren in de broedtijd. Er zijn geen paren met jongen waargenomen.

Tafeleend, n=21

Op de meeste grotere plassen werden paren vastgesteld. In de Lepelaarplassen werden op 25 juni een vrouwtje en twee jongen waargenomen in de slenk die loopt tussen het vernatte en niet-vernatte deel van het gebied.

Rosse Stekelstaart, n=2

Mogelijk was het aantal territoria groter in de Lepelaarplassen, maar vanwege het ontbreken van voldoende uitsluitende waarnemingen kwam het autoclusterprogramma niet verder dan twee. Een waarneming van twee mannetjes, met typisch opgewonden kopknik-gedrag was uitsluitend met die van een vrouwtje met twee jongen, maar is niet gehonoreerd. Het vrouwtje met twee jongen is waargenomen in het noordelijk uiteinde van de slenk door het moeras op 9 juni. Op 25 juni werd een vrouwtje met eveneens twee (iets grotere) jongen waargenomen in het zuidelijk uiteinde van dezelfde slenk, hemelsbreed ongeveer een km verderop. Het is niet uit te sluiten dat het om hetzelfde koppel ging.

Wilde Eend, n=25

Wilde Eenden waren opmerkelijk schaars in alle gebieden, schaarser nog dan verwacht op basis van de neergaande Nederlandse trend.

Zomertaling, n=2

Beide Zomertalingen zijn vastgesteld in de Natte Graslanden in de Lepelaarplassen. Op 14 maart werden twee paren waargenomen en op 9 juni en 23 juni een vrouwtje met jongen. Op basis van de leeftijd van de jongen, moet het om twee paren zijn gegaan.

Wintertaling, n=2

De territoria berusten op waarnemingen van paren op 23 maart middenin het natte wilgenbos van de Lepelaarplassen (zeer verdacht, want dit is geen plek voor overwintersaars). Hier werden later geen Wintertalingen meer opgemerkt, wat overigens niet vreemd is, gezien de toegankelijkheid en overzichtelijkheid van het terrein. Daarnaast werden twee paren waargenomen op de Natte Graslanden op 9 juni.

Aalscholver, n=607

Een grondtelling op 23 maart leverde 437 nesten op in de Lepelaarplassen. Dit getal ligt zeer dicht bij de 426 nesten die vanuit het vliegtuig begin april zijn geteld. Op dat moment (13 april) waren in het westelijk deel van het moeras echter nog geen nesten aanwezig, maar op 11 mei bleek dat wel het geval. Er werden toen tenminste 170 nieuwe nesten (gebouwd van bebladerde wilgentakken) geteld in dit deel van het gebied. Waarschijnlijk is dat een minimum, omdat de nesten moeilijker zichtbaar waren in de bebladerde wilgen.

Het meest zuidelijke puntje van dit nieuwe deel van de kolonie, een vrijstaand bosje, deelden 16 Aalscholverparen met één paar Zwarte Kraaien. Op het kort begroeide talud van een dam tegenover het bosje lagen op 11 mei de resten van tenminste 47 gepredeerde aalscholvereieren. De sporen en locatie van de eiresten (aan de overkant van de slenk) wezen op predatie door Zwarte Kraai. Waarschijnlijk zijn alle eieren gepredeerd door het ene (territoriale) kraaienpaar en waren alle eieren afkomstig uit de 16 nesten (het is niet aannemelijk dat de kraaien veel verder konden vliegen met de voor een kraai zware aalscholvereieren. Dit zou neerkomen op drie gepredeerde eieren per aalscholvernest. Desondanks zaten er later gewoon jongen op deze nesten. Ten opzichte van hun lichaamsgewicht leggen Aalscholvers erg kleine eieren. Wellicht anticipeert de soort hiermee op grote verliezen in de eifase.

Figuur 4. Globale ligging van locaties met aalscholvernesten in het moeras van de Lepelaarplassen.

Links jonge Aalscholvers in lage vlier op eilandje in Middelste plas, 17 mei 2016. Rechts de spookachtige wittgescheten ondergroei onder bomen met veel nesten, tussen Middelste en Grote plas, 17 mei 2016.

Roerdomp, n=4

Alle Roerdompen zijn vastgesteld in het vernatte deel van het moeras in de Lepelaarplassen. Op 23 maart is het gebied bezocht, maar zijn geen Roerdompen gehoord. Op 13 april riepen drie mannetjes, op 17 mei en 9 juni vier. In juni werden ook overdag pendelende exemplaren gezien, wat duidt op de aanwezigheid van nesten met jongen.

Alle waarnemingen berusten op kruispeilingen van roepende vogels (tot vijf peilingen per vogel) en er werd rekening gehouden met het type roep, waarbij vooral toonhoogte onderscheidend leek. Waarnemingen op verschillende bezoeken waren daarbij sterk met elkaar in overeenstemming.

Grote Zilverreiger, n=36

Zelf ontdekte ik een kolonie van tenminste 20 nesten en tijdens de vliegtuigtelling werd een tweede ontdekt waarvan ik wel een vermoeden had, maar deze plek was onbereikbaar. Via de vliegtuigtelling is het totaal van 36 nesten tot stand gekomen.

Op 12 april werd de kolonie snel even bezocht, waarbij in negen nesten 7x3 en 2x4 eieren werden geteld. Op 11 mei hadden de reigers jongen. Het voorste nest in de kolonie had kleine jongen, maar op het nest er achter waren de jongen groter en keerden me al op grote afstand de rug toe. Dit is meestal een voorbode van vroegtijdig het nest verlaten en daarom zijn toen niet meer nesten bezocht. Te horen aan het geluid van de bedelende jongen echter, waren veel nesten succesvol.

Nesten van Grote Zilverreiger in de Lepelaarplassen als neergestreken ufo's, ongeveer een meter boven de waterspiegel, 12 april 2016.

Blauwe Reiger, n=18

De vliegtuigtellingen leverden iets minder nesten op (15), maar dat kan komen doordat niet alle reigers op eilandjes nestelden. Een deel nestelde solitair in uitstekende rietranden van de Grote Plas. Vanaf land waren deze nesten overigens niet bereikbaar en er werden succesvol jongen op grootgebracht.

Er werden ook Blauwe Reigers in de aalscholverkolonies waargenomen, maar deze vogels broedden daar niet. Vermoedelijk was het ze te doen om de vissen die de Aalscholvers op grote schaal lieten vallen en mogelijk roofden ze vis van de Aalscholvers. Ook op de eilandjes in de Grote en Middelste Plas leken Blauwe Reigers en Aalscholvers elkaar te mijden, waarbij op een drijvend eilandje in de

Grote Plas alleen Blauwe Reigers nestelden en op het eiland in de Middelste Plas reigers aan de ene zijde en Aalscholvers aan de andere zijde nestelden.

Zeearend, n=0

Op 17 mei en 9 juni werd bij de middelste plas een Zeearend waargenomen. Het ging om een sterk ruiend adult exemplaar. Waarschijnlijk heb ik beide keren de vogel zelf opgejaagd door met de kano de plas op te varen. Op 17 mei liet de vogel enkele malen de versnelde ondiepe vleugelslag zien, die kan worden aangemerkt als onderdeel van balts.

Bruine Kiekendief, n=3

De twee paren in de Lepelaarplassen broedden beide in het vernatte deel van het moeras. Bij beide paren werd balts waargenomen en werden in juni voedselvluchten gezien naar de vermoedelijke nestplaats. Ook bij het paar in de Stichtse Putten werden laat in juni prooiovergaves gezien, gevolgd door transport naar het nest, dat in een hoek van het vierkante rietveld zat, nota bene vlak bij een opgaande rand essen.

Havik, n=3

In alle gevallen is een nest gevonden, in de Lepelaarplassen en het Priembos in een wilg, en in de beplanting langs de A6 in een es. De eerste twee nesten zijn niet gecontroleerd in een later stadium. Op het nest langs de A6 constateerde Jacques van der Ploeg vier eieren, waarvan er slechts één uitkwam. Het jong is uitgevlogen.

Haviksnest in de Lepelaarplassen. Dit nest was vanwege twee diepe gulen niet te bereiken, 13 april 2016.

Sperwer, n=2

Beide Sperwers zaten in de bosjes langs de A6, één in een hazelaar en één in een eik (dat ik zelf niet heb gevonden). Op het nest in de hazelaar stelde Jacques van der Ploeg 5 eieren vast, die alle uitkwamen. Mogelijk zijn de jongen niet uitgevlogen, want op 5 juli was het stil rond het nest. In het andere nest zijn vier eieren gelegd, maar dit nest kon bij latere controle niet worden teruggevonden.

Buizerd, n=14

In alle territoria is een nest gevonden, maar de meeste nesten zijn niet gecontroleerd op broedsucces.

Torenavalk, n=1

Het enige territorium betreft een nest in een nestkast op de hoek van het modelvliegveld in de Stichtse Putten. Op 23 juni werden hier grote jongen gevoerd.

Kwartelkoning, n=2

Beide territoria zijn vastgesteld aan de hand van een roepend mannetje. De vogel in het Greppelveld riep vanuit een perceel hooiland, dat om die reden later is gemaaid. De vogel in de Stichtse Putten riep vanuit een perceel ruipte met riet en brandnetel, naar ik aanvankelijk dacht in het geheel geen geschikt habitat voor een Kwartelkoning. Dat op vrijwel dezelfde plek op 15 augustus door Melchior van Tweel een individu werd opgejaagd, geeft te denken!

Kleine Plevier, n=8

Kleine Plevieren waren tamelijk talrijk op de Natte Graslanden. Ze kwamen tussen de Bontbekplevieren voor, maar het zwaartepunt in de verspreiding lag meer in de zuidwestelijke helft, terwijl Bontbekplevieren vooral voorkwamen in de noordoostelijke helft van het gebied. De zuidwestelijke helft was natter met iets minder schelpendammetjes, waarop de Bontbekken soms gefocust leken.

Links legsel van Kleine Plevier in de natte Graslanden, 11 mei 2016. Pas uitgekomen kuiken van Bontbekplevier in de Natte Graslanden, 6 juni 2016.

Bontbekplevier, n=18

Bontbekplevieren zaten vooral in de oostelijke helft van de Natte Graslanden en leken een voorkeur te hebben voor kapotgetrapte dammetjes tussen de slenken. Hoewel op 11 mei behoorlijk is gezocht naar nesten met eieren, werden deze niet gevonden. Toch moeten ze er wel zijn geweest, want op 6 juni werden de eerste paren met kleine jongen waargenomen. Ook op 13 juni en 25 juni werden diverse paren met (grotere) jongen gezien, maar werd er ook nog gevochten en waren er waarschijnlijk nog paren die met leggen moesten beginnen.

Watersnip, n=3

In het voorjaar werden veel Watersnippen opgejaagd in de Natte Graslanden van de Lepelaarplassen. Pas in juni werden baltsende exemplaren waargenomen, waarvan enkele met zekerheid gepaard. Op 23 juni werd een maximum van drie baltsende (staartvibrerende) mannetjes geteld, alle in de noordelijke helft van het gebied, met de meest hoogopgaande grasvegetatie.

Wulp, n=1

Het enige wulpenpaar zat in het Greppelveld. Er is gebroed op de grote percelen ten noorden van de Stobbenweg. Op 3 april gedroegen de vogels zich alsof er eieren waren, maar een nest werd niet gevonden. Op 19 april werd er reeds gealarmeerd. Mogelijk waren er kleine jongen of uitkomende eieren. Ook op 18 mei en 3 juni alarmeerde het paar en het is waarschijnlijk dat er jongen vliegvlug zijn geworden.

Zomertortel, n=1

De enige waarneming betreft een zingende vogel op 13 juni in de Wildwallen, tegen de rand van de Larservaart.

Ransuil, N=0

Tegenover het bezoekerscentrum van Het Flevolandschap bij de Lepelaarplassen, enkele meters buiten de gebiedsgrens, heeft een Ransuil gebroed in een hoekje oude wilgen met klimop. In de vroege ochtend van 9 juni werden hier drie bedelende jongen gehoord.

Kerkuil, n=1

Op 18 mei werd 's nachts een roepende Kerkuil gehoord, midden in het Heggenlandschap. Waarschijnlijk huist de vogel in een van de omringende boerderijen.

IJsvogel, n=4

In de Stichtse Putten werd op 17 maart een IJsvogel waargenomen langs de vaart in het zuidwesten van het gebied. Vervolgwaarnemingen bleven uit, waardoor geen territorium kon worden opgevoerd. Ook een waarneming op 18 maart aan de rand van de A6-beplanting was onvoldoende voor een territorium.

In de Lepelaarplassen kwamen IJsvogels vooral voor bij de slenken door het gebied. Minder werden ze gezien bij de plassen. Vanwege de grote fusie-afstand is het mogelijk dat waarnemingen onterecht tot hetzelfde territorium zijn geclusterd. In totaal werden 17 verschillende waarnemingen van IJsvogels gedaan in het gebied.

Draaihals, N=0

In het centrum van het vernatte deel in het moeras van de Lepelaarplassen werd op 17 mei een Draaihals gehoord. De vogel riep vanuit een paar dode wilgen. Normaal gesproken zou het autoclusterprogramma hier een territorium van hebben gemaakt, maar omdat het onwaarschijnlijk is dat een Draaihals zou broeden in de mierenarme Lepelaarplassen, is de waarneming voorzien van code 0 (buiten broedbiotoop) en is dus geen territorium gehonoreerd.

Baardman, n=27

In de Lepelaarplassen werden Baardmannen vooral waargenomen in meerjarig waterriet. Daarbij schuwden ze niet de grote vlakken vernat riet, zoals bijvoorbeeld Snor, die vooral voorkwam in de kwelzone, dat wel deed. Dit in combinatie met de lang niet altijd luide roep, maakt het goed mogelijk dat Baardmannen zijn gemist in de slecht toegankelijke delen van het gebied.

In de Stichtse Putten zijn op 17 maart (4 paren) en op 3 juni (2 paren) Baardmannen waargenomen. Vanwege ontbrekende waarnemingen tussen de datumgrenzen (27 maart-15 mei) is hier geen territorium gehonoreerd.

Boerenzwaluw, n=1

Boerenzwaluwen bouwden een nest in de observatiehut aan de Grote Plas in de Lepelaarplassen.

Cetti's Zanger, n=1

Viermaal werd een zingende Cetti's zanger waargenomen langs de dijk, tussen de haven en de Kwelplas, in een rommelig stukje met wilg, braam en riet. Op 13 april werd een zingende vogel gehoord langs de zuidwestrand van de Natte Graslanden in dicht struweel. Deze vogel verplaatste zich heen en weer langs de struweelrand over honderden meters. Een vervolgwaaarneming bleef hier uit en een territorium werd niet gehonoreerd.

Kleine Karekiet, n=229

De kanotocht op de middelste plas in de Lepelaarplassen leverde vijf nesten van Kleine Karekiet op, alle met grote jongen. Geen Koekoeken dus.

Fotogenieke jonge Kleine Karekieten, Middelste Plas, 9 juni 2016.

Spreeuw, n=4

Hoewel Spreeuwen in sommige spontaan opgeslagen wilgenbossen broeden in gaten van Grote Bonte Specht en zeer algemeen kunnen zijn, zoals in het Wilgenreservaat, waren ze afwezig in de bossen van de Lepelaarplassen. Waarschijnlijk heeft dit te maken met gebrek aan foerageerhabitat in de directe nabijheid. In de overige gebieden kwamen Spreeuwen zeer mondjesmaat voor.

Gekraagde Roodstaart, n=2

De territoria zijn beide gebaseerd op een zingende vogel op 17 mei, beide in oud wilgenbos in de Lepelaarplassen. Een van de vogels zong in het deel met de grootste dichtheid aan Aalscholvers, waar andere soorten broedvogels in het algemeen schaars waren.

5. Evaluatie

In eerdere evaluaties van broedvogelkarteringen van het Flevolandschap is er al op gewezen dat ieder eigendom een relatief dorado is voor vogels, temidden van de woestenij van het agrarisch landschap. Dat gold ook voor de terreinen die in 2016 zijn onderzocht, waarbij er echter wel sprake is van gradaties. De stroken langs de A6 bestaan op zich uit best aardige bossen, die door achterstallig onderhoud en afwezigheid van mensen (automobilisten worden door vogels niet als zodanig beschouwd) qua structuur voor veel vogelsoorten geschikt zijn, zijn toch bepaald arm aan soorten. Dat komt mogelijk deels door de langwerpige vorm, waardoor soorten met grotere leefgebieden grote afstanden moeten afleggen om zekere oppervlakte te beslaan. Ook is het niet ondenkbaar dat sommige soorten niet tolerant zijn ten opzichte van het voortdurend langsrazende verkeer. Zelfs is het mogelijk dat ditzelfde verkeer leidt tot een hogere sterfte onder lokale broedvogels. Hoe dan ook, deze stroken zijn soortenarm en eigenlijk ook niet met goed fatsoen te karteren vanwege alle bovengenoemde eigenschappen.

Het Priembos ligt eveneens ingeklemd tussen een vaart en een autoweg, zij het dat deze minder druk is dan de A6 en het Priembos gemiddeld genomen breder is dan de Strook A6. Het bos verkeert grotendeels in een stakenfase, die normaalgesproken soortenarm is. Aangezien er geen bezoekers komen in het Priembos (met uitzondering van een in 2016 eenmalig bezoek door een persoon op een quad of trike), zou kunnen worden overwogen het maaien van de brede grasstroken in de toekomst achterwege te laten. Met toenemende beschaduwing hebben deze stroken hun waarde voor broedvogels achter zich gelaten.

Heggenlandschap en Wildwallen zijn leuke terreintjes voor broedvogels. In beide terreinen is het zaak om het effect van de begrazing goed bij te houden en er vooral voor te waken dat de graasdruk op langere termijn niet te hoog wordt. Regelmaat in begrazing is wellicht makkelijk voor pachter en beheerder, maar waarschijnlijk leidt juist onregelmatigheid in begrazing tot meer variatie in de structuur van het landschap.

't Zand A72 mag dan in de loop van de tijd de meeste rode lijst-soorten zijn kwijtgeraakt, het blijft een gebiedje met een fabelachtige broedvogeldichtheid (vergelijk Tabel 4), en dat zal in de toekomst niet veranderen bij gelijkblijvend beheer.

Het leek in 2013 even alsof het Greppelveld zijn functie voor primaire weidevogels zou behouden, maar dat bleek het gevolg van recent grondverzet. Het is aannemelijk dat de nu nog aanwezige weidevogels op korte termijn zullen verdwijnen, tenzij er een beheer van de grond komt, zoals in de Natte Graslanden van de Lepelaarplassen. Maar ook met zijn huidige geschiktheid voor Rietgors en Graspieper (uitzonderlijk veel voor een graslandgebied) en de zo nu en dan aanwezige Kwartelkoning, is het Greppelveld een bijzonder karakteristiek vogelgebied.

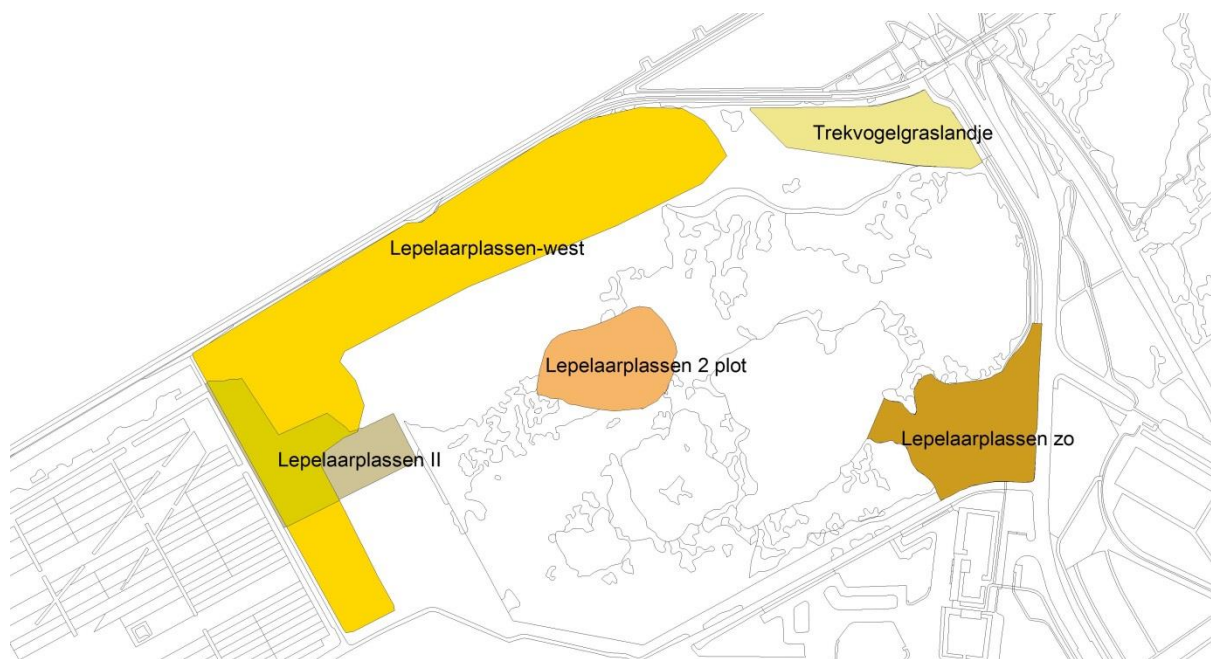
De Stichtse Putten, en dan vooral de natte delen, lijken nu minder broedvogels te herbergen dan in 2011. Het moet nog blijken of dit berust op toeval (minder goed jaar) of dat het onderdeel uitmaakt van een voortschrijdend proces. Zeer bijzonder is de aanwezigheid van een succesvol broedende Bruine Kiekendief in de rietput. Dergelijke geïsoleerde broedgevallen in moerasjes zijn zeer zeldzaam geworden in Flevoland. De aanwezigheid van een roepende Kwartelkoning in de Stichtse Putten moet waarschijnlijk worden gezien als incident. De kans is klein dat in een dergelijke ruigte daadwerkelijk kan worden gebroed door de soort.

Tenslotte de Lepelaarplassen: Lepelaarkolonie is er dan wel niet meer, maar de vernatting van een deel van het moeras (al waren de andere delen ook bepaald niet droog in 2016) heeft een hoop goedge maakt en heeft geleid tot vestiging van Bruine Kiekendief (succesvol broedend), Grote Zilverreiger, Roerdomp, veel Waterrallen en waarschijnlijk een toename van Baardman (die onmogelijk kon worden geteld in een aanzienlijk deel van de natte rietvegetatie). De vernatting is ten koste gegaan van Rietzanger, Grasmus en Rietgors, maar die komen nog volop voor in de drogere delen. De situatie in de Natte Graslanden is waarschijnlijk uniek in Nederland: Door de waterstand lang hoog te houden (ook ik dacht aanvankelijk dat dit onmogelijk goed kon zijn voor broedvogels), heeft zich een habitat ontwikkeld dat gunstig is voor steltlopers als Kievit en Tureluur (zeer veel succesvol broeden), maar ook voor Bontbekplevier (18 paren!), Kleine Plevier, Gele Kwikstaart en nota bene Watersnip (3 territoria!). Het Wilgenbos rond de plassen leverde een minder gevarieerde broedvogelbevolking op dan je zou denken op grond van het habitat. Ook dit deel van het gebied stond tot diep in mei grotendeels onder water, wat een sterk remmende invloed had op de ontwikkeling van de bodemvegetatie (ijle brandnetels en ijl riet). Mogelijk dat hierdoor het bos minder geschikt is voor bodembroeders en bodemfoeragerders. Het is bijzonder interessant te volgen hoe dit bos en zijn broedvogels zich verder ontwikkelen.

6. Literatuur

- van Beusekom R., Huigen P., Hustings F., de Pater K. & Thissen J. (red) 2005. Rode Lijst van de Nederlandse Broedvogels. Tirion Uitgevers B.V., Baarn.
- Brenninkmeijer A. & Wymenga E. 2002. Vogels van het Lepelaarplasseengebied. A&W-rapport 284. Altenburg & Wymenga, Veenwouden.
- Deuzeman S. & van Manen W. 2013. Broedvogels in enkele terreinen van Het Flevo-landschap in 2013. Sovon-rapport 2013/68. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.
- van Dijk A.J. & Boele A. 2011. Handleiding SOVON Broedvogelonderzoek. SOVON Vogelonderzoek, Nijmegen.
- Hustings M.F.H., Kwak R.G.M., Opdam P.F.M. & Reijnen M.J.S.M. 1985. Vogelinventarisatie. PUDOC, Wageningen en Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels. Zeist.
- Jalving R., van Beusekom R.F.J. & Wymenga E. 2000. Broedvogels in een aantal natuureservaten van het Flevolandschap in 1999. A&w-rapport 224. Altenburg & Wymenga, Veenwouden.
- van Manen W. & Deuzeman S. 2011. Broedvogels van enkele terreinen van het Flevo-landschap in 2011. SOVON-inventarisatierapport 2011/28. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Bijlage 1. Aantallen in BMP-Proefvlakken in het moerasgedeelte (zie kaart) en de aantallen die in 2016 bij onderhavige kartering zijn aangetroffen. Hierbij moet er rekening mee worden gehouden dat in de proefvlakken territoria automatisch naar binnen worden getrokken bij clustering. Bij integrale kartering was dit niet het geval. Ook werden de meeste inventarisaties in de proefvlakken uitgevoerd in een periode waarin het gebied beter begaanbaar was.

Figuur Bijlage 1. Ligging van de BMP-proefvlakken in het moerasdeel van de Lepelaarplassen. Namen zijn conform de SOVON-database en corresponderen met onderstaande tabellen

Tabellen Bijlage 1: Met behulp van BMP-methode gevonden aantallen in de proefvlakken, zoals afgebeeld in Figuur 1. Bron: Database Sovon Vogelonderzoek Nederland. In cursief zijn de aantallen in 2016 toegevoegd. += aanwezig in onbekend aantal, ?= mogelijk aanwezig als broedvogel.

2 plot

Soort	1993	1994	1995	1996	1997	1998	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2010	2016
Tafeleend	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Kuifeend	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
Fazant	1	1	1	1	1	1	0	0	2	3	2	1	1	0	0
Aalscholver	8	19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Havik	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Buizerd	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
Waterral	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Waterhoen	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Houtduif	1	1	0	2	0	1	2	0	0	0	0	0	1	0	0
Zomertortel	2	4	2	3	1	4	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Koekoek	3	2	3	3	2	2	2	2	2	3	2	2	2	0	0
Ransuil	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
IJsvogel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Grote Bonte Specht	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	4	2	1
Kleine Bonte Specht	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0
Wielewaal	0	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Gaai	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	0	0	2	0	0
Zwarte Kraai	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Pimpelmees	2	6	4	8	5	4	2	9	11	13	13	14	9	5	+
Koolmees	4	5	5	7	6	6	6	11	15	17	14	14	7	6	+
Matkop	1	0	1	3	2	3	2	1	1	2	2	2	4	3	1
Staartmees	1	1	1	2	0	1	1	1	2	2	2	1	3	1	1
Tjiftjaf	8	16	12	13	21	26	21	30	33	27	34	40	31	?	+

Broedvogels in terreinen van Het Flevo-landschap in 2016

Soort	1993	1994	1995	1996	1997	1998	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2010	2016
Fitis	32	59	73	50	95	124	32	32	48	53	51	54	58	?	+
Braamsluiper	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Grasmus	6	6	10	7	8	13	7	6	5	9	2	8	4	0	1
Tuinfluit	22	19	14	8	28	25	11	0	9	9	7	16	9	?	8
Zwartkop	11	18	19	14	17	24	19	20	27	34	34	37	39	?	4
Sprinkhaanzanger	4	1	2	4	3	4	2	2	2	1	1	1	2	0	0
Snor	1	0	0	0	1	1	0	0	1	1	2	0	0	0	0
Spotvogel	6	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bosrietzanger	3	7	6	6	3	2	3	2	5	3	1	6	5	0	0
Kleine Karekiet	6	8	8	8	10	3	3	2	1	5	0	2	0	0	1
Rietzanger	1	1	5	4	3	1	2	0	2	0	1	1	2	0	0
Boomkruiper	1	1	2	2	3	3	2	2	2	4	7	6	4	3	0
Winterkoning	18	25	22	9	11	25	27	25	51	37	43	67	64	27	+
Merel	4	6	6	6	5	8	8	10	12	12	18	13	19	9	+
Zanglijster	2	5	5	5	8	5	3	3	6	4	2	2	2	0	1
Roodborst	2	2	4	3	1	1	0	1	4	0	4	2	1	0	0
Nachtegaal	0	0	0	0	1	1	1	1	0	1	1	1	0	0	0
Blauwborst	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Heggenmus	1	3	6	5	4	12	4	6	12	15	6	10	10	12	4
Vink	8	8	9	7	2	0	6	10	7	5	4	4	4	?	?
Groenling	1	3	2	2	1	3	4	4	8	7	6	6	4	0	0
Putter	1	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kneu	8	6	3	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Roodmus	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Appelvink	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
Rietgors	3	0	3	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0

//

Soort	2011	2012	2013	2014	2016
Knobbelzwaan	1	1	1	1	0
Grauwe Gans	8	12	17	22 +	
Bergeend	1	0	0	0	0
Tafeleend	2	5	3	4	1
Kuifeend	1	3	2	2	0
Krakeend	3	1	1	1	0
Slobeend	1	1	1	1	0
Wilde Eend	4	5	3	1	1
Zomertaling	0	0	1	0	0
Roerdomp	1	1	1	1	0
Grote Zilverreiger	0	0	0	3	0
Dodaars	2	1	3	1	0
Fuut	1	1	3	5	0
Waterral	2	4	3	1	0
Waterhoen	1	2	1	1	0
Meerkoet	10	9	9	9	0
Koekoek	1	1	0	1	0
Pimpelmees	1	0	0	0	0
Koolmees	1	0	0	0	0
Baardman	3	4	3	3	0
Staartmees	1	0	0	0	0
Tjiftjaf	3	2	3	3	0
Fitis	5	5	4	4	0
Grasmus	4	1	0	2	0
Tuinfluit	2	0	2	0	0
Zwartkop	1	2	1	0	0
Sprinkhaanzanger	3	1	1	1	0
Snor	5	5	4	3	0
Bosrietzanger	1	1	0	2	0

Soort	2011	2012	2013	2014	2016
Kleine Karekiet	13	18	13	10	1
Rietzanger	17	11	11	10	0
Winterkoning	2	1	2	1	0
Merel	2	1	2	2	0
Blauwborst	3	2	2	4	0
Heggenmus	2	1	2	1	0
Groenling	1	1	1	0	0
Rietgors	4	4	7	5	0

ZO

Soort	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2016
Knobbelzwaan	0	0	2	0	0	1	1	1	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0
Grauwe Gans	1	2	2	2	4	3	5	3	4	4	4	4	4	3	3	4	4	4	0
Tafeleend	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	1	0	1	1	1	0	0	0	0
Kuifeend	1	3	3	3	2	4	3	4	2	2	1	1	2	1	1	1	1	0	0
Rosse Stekelstaart	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Krakeend	1	1	2	2	1	1	2	0	0	1	1	2	3	1	2	2	0	0	0
Slobeend	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0
Wilde Eend	5	6	7	8	6	7	5	6	8	8	7	8	6	5	4	4	4	3	0
Soepeend	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Fazant	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0
Blauwe Reiger	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0
Dodaars	5	5	5	8	6	6	6	4	5	3	2	1	2	0	0	2	2	0	0
Fuut	3	3	4	4	3	2	3	3	3	3	2	3	2	2	2	2	0	2	0
Buizerd	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Waterral	6	4	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	0	2	1
Waterhoen	2	3	4	4	4	4	5	3	4	5	5	3	1	1	2	2	2	2	0
Meerkoet	12	10	11	12	12	14	12	14	12	15	13	13	9	11	10	9	8	7	0
Houtsnip	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Holenduif	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Houtduif	2	3	3	3	2	2	2	2	2	2	3	4	3	3	2	2	0	1	0
Zomertortel	2	2	2	2	0	2	1	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Koekoek	1	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	3	3	2	3	2	2	1
IJsvogel	1	0	0	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	0
Grote Bonte Specht	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3	5	3	3	3	4	4	4	1
Kleine Bonte Specht	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	3	2	2	2	2	1
Wielewaal	0	1	1	0	0	1	0	1	1	1	0	0	0	1	0	1	1	0	0
Gaai	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
Zwarte Kraai	1	2	0	1	1	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Pimpelmees	8	9	11	11	13	12	11	10	13	10	11	11	10	10	10	7	7	8	+
Koolmees	10	10	10	8	8	8	12	11	10	8	8	10	8	10	9	7	7	6	+
Matkop	2	2	1	3	3	3	3	4	3	3	4	6	6	3	2	3	4	4	2
Boerenzwaluw	1	1	1	0	1	1	1	2	2	2	1	2	1	0	0	0	0	1	1
Staartmees	1	1	1	1	1	2	2	3	3	2	2	2	3	2	2	3	2	1	1
Tjiftjaf	13	14	18	22	28	22	23	20	21	20	20	23	21	18	18	17	18	19	+
Fitis	34	36	48	31	35	38	41	38	38	39	34	32	35	26	33	31	29	32	+
Grasmus	4	4	5	5	6	6	6	4	4	3	4	6	5	3	4	3	2	3	0
Tuinfluit	16	14	14	12	16	19	19	16	15	21	21	16	15	16	14	15	10	12	11
Zwartkop	12	13	17	17	15	15	17	18	12	11	16	17	15	17	19	15	21	13	13
Sprinkhaanzanger	3	2	2	2	1	3	3	3	3	1	3	2	2	1	1	0	1	0	0
Snor	1	3	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3	0
Spotvogel	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0
Bosrietzanger	4	2	7	5	5	4	4	5	4	2	4	2	5	4	4	3	6	1	2
Kleine Karekiet	13	16	17	20	23	21	23	24	27	23	21	14	19	16	12	12	12	10	6
Rietzanger	4	2	4	4	3	1	1	3	0	1	0	4	4	2	5	2	3	0	1
Boomklever	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	
Boomkruiper	1	1	2	1	3	2	3	5	3	3	3	4	3	4	6	5	7	3	1
Winterkoning	34	37	33	34	27	32	36	27	33	28	24	24	26	32	34	37	33	38	+
Spreeuw	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Merel	21	23	24	23	22	19	19	18	17	19	17	19	26	14	17	18	22	19	+

Soort	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2016
Zanglijster	12	14	18	15	8	11	16	12	12	12	11	16	10	12	6	9	9	11	12
Grauwe Vliegenvanger	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	1	0	2	0
Roodborst	1	2	3	3	5	3	2	3	5	5	5	3	2	0	1	1	1	2	+
Nachtegaal	1	1	4	2	1	1	2	1	1	2	3	3	4	2	3	2	2	3	3
Blauwborst	4	6	5	3	6	5	6	4	4	3	4	5	4	2	2	4	4	4	1
Gekraagde Roodstaart	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0
Heggenmus	7	7	7	8	8	9	9	6	7	7	8	8	8	8	7	8	11	11	5
Witte Kwikstaart	2	1	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0
Vink	3	3	4	4	4	3	4	4	5	5	4	4	3	5	4	4	4	4	+
Groenling	4	3	2	2	2	2	2	3	2	1	2	2	1	3	2	2	1	1	1
Putter	2	1	2	2	0	1	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kneu	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Goudvink	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Appelvink	1	1	0	0	0	1	2	1	2	2	2	2	3	2	3	1	2	2	1
Rietgors	3	2	2	1	1	1	3	2	3	2	3	2	1	1	1	2	1	0	0

West

Soort	2004	2005	2016
Knobbelzwaan	1	0	2
Grauwe Gans	7	20	+
Bergeend	1	4	2
Tafeleend	1	1	1
Krakeend	17	14	4
Slobeend	1	1	2
Roerdomp	0	0	2
Grote Zilverreiger	0	0	20
Dodaars	5	3	1
Bruine Kiekendief	1	1	0
Waterral	0	0	3
Kluut	1	0	0
Baardman	9	5	13
Sprinkhaanzanger	6	5	3
Snor	3	3	12
Blauwborst	7	4	7

Trekvogelgraslandje

Soort	1999	2004	2016
krakeend	1	1	1
zomertaling	1	0	0
kuifeend	10	0	0
kievit	6	14	3
watersnip	0	1	0
tureluur	2	2	0
graspieper	0	2	0
knobbelzwaan	1	1	0
bergeend	2	1	0
kleine plevier	0	1	0

Bijlage 2: Soortkaarten (volgende pagina's)

Uit deze PDF zijn de stippenkaarten verwijderd. Voor aanvullende gegevens kunt u contact opnemen met Petra Verburg (petra.verburg@sovon.nl)

In opdracht van:

N a t u u r d i c h t b i j

**HET FLEVO
LANDSCHAP**

Sovon Vogelonderzoek Nederland

Postbus 6521
6503 GA Nijmegen
Toernooiveld 1
6525 ED Nijmegen
T (024) 7 410 410

E info@sovon.nl
I www.sovon.nl

